

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 29 వ తేది బుధవారము.

No. 103

సంచిక ౧౦౩

శ్రీరామ దాసు చరిత్రము

ఇహ్లాది కొండపల్లెయనెడి గ్రామమునందు జన్మించి భద్రగిరియందు కైంకర్యము చేసిన గోపన్న యను పేరుగల రామ దాసుగారి జైభవమును తెలుపుచున్నది. ఇతను నిగూగి బ్రాహ్మణుడు, శ్రీరామభక్తుడు. ఇంను భద్రాచలమహాశక్త్యమును గోపన్నకు కలీరుదాసు రామదాసుగల్రము నుపదేశించుటయు శ్రీరామలవారి యనుగ్రహమువలన భద్రాచలమున తానీడు తహశీల్ పని నిమిటయు, తహశీల్ పనిలో తాను సర్కారుపైకమును వసూలుచేసి శ్రీరామచంద్రుని ప్రాకారముంటపములు నిర్మించుటయు, బ్రాహ్మణసంతర్పణచేయుటయు, మొదలుగాగల విషయములుగలవు. ఇట్లు తానీడువైకమును అడిగినప్పుడు లేదనగా వారు చెరసాలయం దుంచెరి. అందు పడరానికష్టములనుభవించి తుదకు శ్రీరామవిధ్యానియందు ప్రాణమును త్యజించుటకు నిశ్చయించెరి. శ్రీరామలక్ష్మణులు ఆరులక్షలవరహాలు తానీడుకు ఆరాత్రి తీసుకొనివచ్చి ఇచ్చి రసీకపుచ్చు కొని, శ్రీరామదాసుగారి కిచ్చించి అంతర్ధానమైరి, తానీడు ప్రాతఃకాలమున వైకమునుజూచి సంతపించి శ్రీరామదాసువారిని పిలువనంపి అరులక్షలవరహాలను వారికే యిచ్చించి భద్రగిరియందు శ్రీరామలవారికి కైంకర్యమును జేయని ప్రార్థించి సమీపమున నుండగ్రామములను కూడా శ్రీరామలవారికి మోక్షముగా నొసఁగెను. తానీడుతురకగా నుండినను భగవత్ప్రీతాక్షమువల్ల లభ్యమగుకొండై రామదాసు వారిని తమింపుమని అనేకవిధములుగా ప్రార్థించెను. శ్రీరామదాసుగారు భద్రగిరియందు శ్రీరామలకు ౭వూవిధముల కైంకర్యములను జేసి వారు పంపిన దివ్యవిమానము నారోపించి, పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షసామ్రాజ్యపదవిని పొందెరి. ఇంను భగవద్భాగవతులందరుచూచి ఆనందించుటకై భద్రగిరియందు ప్రస్తుతిముందు ఆలయమును, అందలి సీతా రామ లక్ష్మణుల ప్రతిమయు, రామదాసువారు కలీరువద్ద పొందిన సుపదేశమును, రామదాసునకు తానీడు తహశీల్ పని యిచ్చుటయు, రామదాసును భటులు తానీడుకిడకు కట్టితెచ్చుటయు, శ్రీరామ లక్ష్మణులు తానీడుకు ప్రత్యక్షమై ఆరులక్షలు తెచ్చియిచ్చుటయు, శ్రీరామలక్ష్మణులు తానీడుజేషధారులై రసీదు రామదాసునకు యిచ్చుటయు, రామదాసువారు ఆరులక్షలవరహాలను శ్రీరామలవారికి యిచ్చించి కైంకర్యముచేయుటయు మొదలుగాగల అతి సుందరమైన ౩ పటములును జేర్చబడి మేల్లెనకాలికో వైండు చేయబడియున్నది. దీనివలె రు. 0-12-0

వలయువారు:— ఆర్. పెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని, గ్రాన్డ్, మద్రాస్.

ఓటో మోహిని

“ఓటో, ఓటో” అని ముందు పేరుకెట్టుకొని పనిమాటిన అల్లెరులు ౭యలుకేరెవి. మా ఓటో మోహిని యన అల్లెరు మొట్టమొదట ౭యలుకేరె ప్రఖ్యాతిని గడించినతరువాత పులినిజూచి నక్క వాటికెట్టుకొనినట్లు ఈవెళ్ల అల్లెరులు ౭యలుకేరె బజారును పొన చేయచున్నవి. కాబట్టి ఓటో అను పేరు ముందుకెట్టుకొనినంత మాత్రాన అనాల్లెరులు గొని మోసపోకుడు. ఓటోమోహిని మాత్రమే చూచికొనుటవలన మీసామ్య వృత్తకారు ఓటోమోహినియొక్క విశేషము లివి.

- (1) ఓటో మోహిని :—౭వ సారి ఓటలమీద రామకొని:తిగువారి నాలుగు రోజులవరకు వాసనపోదు. పోవునని నుజువుచేసినవానికి 100 రూపులు ౭వసమితి యిచ్చెదము.
(2) ఓటోమోహినిని గారుకొనిన తొదనే చుట్టుప్రక్క యందయు ఘుమఘుమ సువాసతో నిండియుండును ౭వ పుష్పగ్యాక ౭వసమితి యిచ్చెదము.
(3) ఓటోమోహినికి ఆ నేకమంది మహాగాజులు, రాజులు, జమిందారులు, శ్రీమంతులు, వక్త్ర సాధారణులు సయితిము అనుగనిజే సంకలకొలది ద్రాగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు.
(4) మైసూరు ప్రద్యక్షములూను, ఇతరహోటాలలోను బుగారు పతకములు దాని ప్రాశస్త్యమునకయి ౭వసంగెరి.
(5) ఓటోమోహినివారు ఈ అల్లెరు చూగులేదని ౭వసమితిచేసినవారికి 100 రూపుల యిచ్చెదమని ఘంటాపదముగ జెప్ప సాహసించుచువారుగూని పోలిక అల్లెరులను సృష్టించి మోసముచేయువారు నోరు మెదల్చలేకయున్నారు. ఈయిట్లు ప్రతిదినము వందలవందలు ఎగిరిపోవుచున్నవి. ఏవెండ్లిండ్లలోను ౭వే. ఏ నాటకములలోను ఇవే. ఎచ్చటను ఇవే. 1/2 జెన్న గ్లాసు ప్రాపగుల బుడ్డి 1-కి 2-0-0. 1-1/2 డ్రాం. బుడ్డి 0-12-0. ఓటోమోహిని సెంటెండుకాట్లడజక్ 1 1/2 0-12-0

(ఈకాట్ల 12 తక్కువగా పంపబడవు.)

అన్ని వోటులలోను ఏవెంట్లు కావలయును. వక్త్రలకు స్పెషలుకెట్లు యివ్వబడును. పోలు ఏవెంట్లు:—మా భగవాన్ దాస్ చున్నీలాలు అందు కంపెని, 177 చైనాబజారు రోడ్, మదరాసు.

Advertisement for 'అమృతాంజనము' (Amrita Anjanamu) featuring an illustration of a woman in traditional attire. The text describes its benefits for skin and health, mentioning it is a 'మృతమృతము' (dead revived) product. It lists ingredients like 'సీసా 1-కి 0-8-0' and 'అణాలు మాత్రమే'. The address is 'చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకత్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.'

క్రొమన్ ఇంజనీరింగు కంపెని, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు, రయిసు మిల్లులు, పిండి మిల్లులు, సిరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినివ్విటిని అవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, మానవలన గాన, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎట్టిమేటులకు, స్క్రీములకు మాకు తప్పక నాయమలవరచి

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, బుగలు యిండినీరింగు సామానులు విశేషముగా నిలువ్వు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లాగ్రికేషన్ గురించి లకు ఏతెంటులము.

చిరునామా:— నెం 7, ఆర్మెనియన్ స్ట్రీట్, మదరాసు. The Crompton Engineering Co., 7, Armenian Street, MADRAS.

Advertisement for 'క్రొమన్ ఇంజనీరింగు' (Crompton Engineering) featuring an illustration of a shirt. The text lists various items and their prices: 'మోక 1-కి రు. 18-8-0', 'చెందకొనుకొన్ 12-0-0', 'సాధారణకొనుకొన్ 10-8-0', 'ఇంగ్లీషు గండులుల వస్త్రాలు 1-కి రు. 2-4-0'. It also mentions 'LONDON TRADING CO 37/38 Rattan Bazar Road, Madras.'

అనుభూత్యాయుక్త్యేద నిలయమువారి
సామాన్యములు.

1. స్వచ్ఛలయము. (గారంటీ) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, మరదలతోగమువలనగాని మురికిపోయిన కాళ్ళుగాని, చేతులుగాని, చెండుమాడులు దుష్పయోగించిన యథాస్థితిలోనికి వచ్చును. అనేకమందికి బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 4-0-0.
  2. గంధక స్నానము. ఇదివరకెన్నడు నెవ్వరిచేతను తయారు చేయబడలేదు. చాల విచారణవైది కనిపెట్టబడినది. కష్టము, కడుపునొప్పలకును, కనివంటిమందులకును. వెల తు 1-కి 1-0-0
  3. ప్రణవాకని. (పలాస్త్రీ) ఎట్టి యసాధ్యముగను పుండను నవలీలగా మాపును. వెల దట్టి 1-కి 0-8-0
  4. గంధక సాక్షిము. ఇది మాడుపూతలలో నెట్టిగడ్డని, చిడుమును, పూపుమాపును. వెల దట్టి 1-కి 0-4-0
  5. వ్యవస్థిక కాపీ పాడుము. ఇది పలువిధములగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. భాతుపుష్టిని, నెత్తకాంతిని మిక్కిలి యుపయోగము. వెల దట్టి 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. క్రీనివాసాచార్యులు. ఆంధ్ర, సర్వే.
అనుభూత్యాయుక్త్యేదనిలయం, శ్రీ గామతీర్థం, విశాఖపట్నం.

కుచ్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మీయింటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంటే చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుచ్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుచ్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	3-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		13-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0
బీరువలు 8x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x8 1/2 23-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడకకుచ్చీ అనే సోఫా కుచ్చీ పేముది		8-8-0

కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లే అందుసన్
కానినల్ కుక్కరు 41/42 గాటన్ బజారుపిడి, మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల నెంట్లును ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్నేయలకు ద్వేషింపబడిన ఆత్మను పయోగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడవలయుండునది, కొన్ని ఏళ్ళవరకుడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడలేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోటలోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన వేయిరకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మను యొక్క సువాసనసభవిం చుటకయి ఆటోదిట్ బహారు యివ్వవలసి మీదగ్గిరిమన్న సాఫుకపర నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రాయును. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, 1/2 డౌన్స్ ఆత్మరుగల పెద్దసయిత బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరులో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ ాగుచుండు కాడ్లు దబెక్ 1-కి 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును. సోలు ఎంట్లు-ఆంగ్ల ఇండియన్ డ్రగ్ కమికల్ కంపెని, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి. మదరాసు ఏజెంట్లు:— మెహత పురపోత్తం మూర్తి నెం 29, నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారు సమీపం మదరాసు.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి. ఇది సంజీవనంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిరహస్యపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుడే కత్తెము పోగొట్టుటకు యంతతమిందినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మాత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును కుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమున్న దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సంజీవనంటిది "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును సుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును. వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము. ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగభీమ. 16కృష్ణప్ప మొదలిపిడి, తిరునల్లిక్కోనే మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డె సులువ గయి రామార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయున ప్పొడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేర లేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును. తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారపత్రిక చందాదారుల వాసినయెడల చాలసులువుగా నూడులయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతో గూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని ఆతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు. కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రికాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుచు పిలికిముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై ఆమ్ముతో వచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

కలరాకు సిద్ధోషధము

౧౦౦-కి-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును నిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరరైలుస్టేషనును వెలుపవలెను.

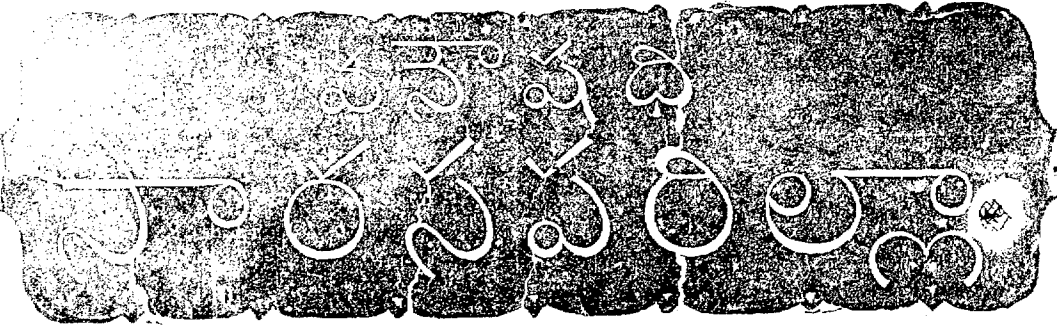
షేడ్యూలర్ త్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

కలిగ్రాం అక్షసు
పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కళ్ళిపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీక్షవలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు శుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుష్కపఱచి నృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫననవాడీ. నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, Nc. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

హాగయోధుల రాకపోకలు.

చెన్నపురి నౌకాశ్రయమునందున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది

ప్రేమరు పేరు.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
ఎలిఫెంటా	రంగూన్	27	నాగపట్నం	29
ఎక్మా	నాగపట్నం	28	రంగూన్	31
మకికాపైర్	కడలూరు	28	కాకినాడ	28
క్లన్ లిడ్జెస్	లివర్ పూలు	28	కలకత్తా	4 ఆగష్టు

రానున్నవి.

మరేదారు	బొంబాయి	28 జూలై	కలకత్తా	28 జూలై
రాజా	బావా	28	కలకత్తా	28
హబ్ బాద్	బొంబాయి	28	కలకత్తా	28
హాల్బాట్స్	రంగూన్	28	—	—
అంబోట్టి	నెహల్	30	కలకత్తా	30
కోబ్యూబా	న్యూయార్కు	30	కలకత్తా	—
డండోలా	వేనెస్	2 ఆగష్టు	కలకత్తా	4
చెనాస్	కలకత్తా	2	డెమిరాటా	4
సి. రోబర్టుస్	బొంబాయి	2	లండను	4
కాకింగ్స్	న్యూయార్కు	4	లండను	6
సి. ఆఫ్ మద్రా	కాకినాడ	4	లండను	6
నూమిడియా	కలకత్తా	7	బ్రీస్టన్	8

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై నెల 29-వ తేది

ప్రదేశములు.	తేది 29 జూలై 1914 నుండి 30 జూలై 1914 వరకు	కడలివన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		తే. ఉష్ణ.	తే. ఉష్ణ.	గ్రా. ఉష్ణ.	మొ. మొ.	గ్రా. మొ.
గోపాలపురము	29.448	90.5	80.8	...	27.15	15.84
వాల్తేరు	29.473	92.8	79.9	...	15.08	11.44
కాకినాడ	29.527	86.8	76.6	0.08	16.16	11.96
బందరు	29.574	88.4	76.2	0.02	13.39	12.17
గుంటూరు	...	90.2	75.5	0.08	10.16	...
నిల్లూరు	29.612	89.8	76.1	0.08	5.89	4.95
మృదాసు	29.649	98.1	81.5	...	5.10	7.37
కడలూరు	29.660	94.1	79.4	...	5.14	6.14
నాగపట్టణము	29.687	97.5	81.5	...	2.57	5.68
కొలంబా	29.778	85.3	78.4	...	31.68	33.39
తిరువనంతపురము	29.768	83.2	76.8	...	34.69	33.18
కోచ్చిక్	...	...	...	...	...	...
కల్లికోం	29.757	83.8	69.9	0.93	66.48	75.37
మంగుళూరు	29.787	86.4	76.6	0.07	83.77	81.24
బొంబాయి	29.625	82.5	76.6	0.75	40.71	48.45
హైదరాబాదు	...	...	...	...	...	...
అనంతపురము	...	92.2	75.5	...	4.66	6.38
బళ్లారి	29.685	91.0	75.7	...	8.40	6.57
కర్నూలు	29.636	87.9	78.6	0.82	8.73	9.51
కడప	29.644	91.0	75.1	0.22	9.29	8.79
తెంగుళూరు	29.693	81.0	66.6	0.02	12.79	12.41
కొడైకనాలు	...	...	...	...	...	...
ఉదకమండలము	22.694	57.7	52.2	0.01	22.79	24.82
కోయంబత్తూరు	...	...	...	...	...	...
వెల్లూరు	29.642	96.7	79.2	0.04	8.07	11.42
నీలము	29.696	92.8	74.3	...	11.07	13.63
తిరుచనాపల్లి	29.694	96.1	80.2	...	2.74	7.66
పురుకోట	29.701	99.0	80.0	...	5.54	8.62
మధుర	29.703	98.0	76.3	...	4.90	8.81
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	0.98	5.30

బంగాళోఖాతముయొక్క తూర్పు భాగమునను ద్వీప కల్పమునను వాయుభారము వృద్ధియైనది. ద్వీపకల్పమునందుం తెటను పశ్చిమవాయువులు వీచుచున్నవి. తీవ్రము మృత్రిము తగ్గి యున్నది. బంగాళోఖాతముయొక్క మొగను గోపాల పురము దగ్గర పశ్చిమోత్తరముగా వాయువు వీచుచున్నది. మామూలుకంటె పగటిపూట వేడిమి తక్కువగనున్నది. మబ్బులు దట్టముగనున్నవి. రాత్రులందు వేడిమి హెచ్చుగలదు.

కన్నాటకమునందు తగ్గుమిగిలినచోట్ల వాయువునందు చెమ్మ విశేషముగనున్నది. పడమటి తీరమున వర్షము తేలికగనున్నది. రాజధానియొక్క ఉత్తరమున జల్లులు పడుచున్నవి.

నూతన:—ఉత్తరమునను, తూర్పునను, జల్లులు పడ వచ్చును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్సు

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

సానీయ, రాష్ట్రీయ, వార్తలు.

హిందూ సేవకందరి పాఠశాల:— ఒంగోలునుండి ఒక రిట్లు వ్రాయుచున్నార:— ఈపురమున కీర్తిశేషులగు కోపల్లి వేంకటరమణరావు పంతులుగారి పోతన్నాహనుమలన శ్రీయుత పికిపాటి వేంకటరంగయ్యగారు దీనిని సుమారు 15 సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించిరి. ఒంగోలు తాలుకాలో హిందవులచే స్థాపింపబడిన పాఠశాల యిదియే మొదటిది. దీనిని, కొంతకాలము ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నుండి కీర్తిశేషులైన పి. పరాంతకరావుగారు వృత్తి లోనికి వెచ్చిరి. మిషన్ పాఠశాలలోని కన్న ను డిగ్రీలోనే ఆచార విద్యార్థులు చదువుచున్నారు. కోపల్లి వేంకటరమణరావు పంతులుగారు చేసిన పోతన్నాహనుమలన సే, యాపాఠశాల యంత వృద్ధిలోనికి వచ్చినదని, జనలును, విద్యార్థులును వేగవంత పొగడుచున్నారు.

సంస్కరణాభి మానము:—గుంటూరు పురవాసు లొక రిట్లు వ్రాయుచున్నారు. మాపురము దీవుడ్య సేవకర్తలగు రామయ్యగారి బంధువుల గృహముందు ఉపయోగ శుభకార్యము జరిగెను. దాని యూరేగింపునకై మాపుర పారిశుధ్య సంఘాధ్యక్షులగు పి. వెంకటరెడ్డిగారి గొట్టపుబండి నడిగినట్లు. బోగముమేళము వెట్టిచో మాబండి నిచ్చెదనని వెంకటరెడ్డి గారు చెప్పిరట. అందుకు వారునరిగ జవాబియ్యక తిరిగి వెళ్లి రట. కొంతసేపటికి వచ్చి బోగముమేళము వెట్టుము బండి దయచేయుమని యడిసి తీసికొని వెళ్లెరట. తరువాత నూరే గింపునకు సానిమేళము వెట్టుబడినని వెంకటరెడ్డి గారికి తెలియగా తక్షణమే బండితీసికొని కమ్మని బంట్లోతును బంపి రట. దానివీడ వారిలో వారికి కొంతభుగ్గణజరిగి యింట్లో ఆడినదానికి రు 5 లు యిచ్చి మేళములేకుండ యూరేగింపు జరిపిరట. వెంకటరెడ్డి గారివలె ప్రతివారును పట్టుదల గలిగి యున్న సంఘమేల యున్న తీరికి రాగాలవ. వీనిబట్టి వెంకట రెడ్డిగారు మాపుర వైశ్యులందరి కొక గణపాతమును గఱపిరని చెప్పవచ్చును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిషత్తు:— ఆమలాపురము ఉన్నత పాఠశాలయందు చిరకాలము ఆంధ్రోపాధ్యాయులుగా నున్న బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది న్యాయారాధణశాస్త్రీగారు పరిషత్తు వారిచే పరిమత్తుండుటగా నెన్నకొనబడి పనిచేయుచుండిరి. వీరికి సంస్కృతాంధ్రములయందు మంచి పాండిత్యము గలదు. సంస్కృతవిశేషితము మొదలుగాగల నెక్కులంపములను రచించినవారు. పుత్రికాకార్యమును సరియముకొనుట యేకాక ఆంధ్రములో ఆముద్రితములై ప్రాచీనములైన గున్న గ్రంథములను ప్రకటించుటగూడ వీరిపనియైయున్నదని వినుచున్నాము. మఱియు ఈనెల 13వ తేదీని పరిషత్తు-రాష్ట్రలయమున నొకసభ సమావేశమయినదనియు, ఆంధ్రవిభుంటు పు నిర్మించువిషయమున నొకకమిటీ యేర్పడినదనియు, వినుచున్నాము. శీఘ్రముగా నీపరిషత్తు ఆంధ్రభావకు గలలో పములను దీర్చుటగాక ఆ ని యొక ఆంధ్రభాషాభిలాషి వ్రాయుచున్నాడు.

గంగాము, గోదావరి, కృష్ణా, మధనాసు, దక్షిణా రాగ్నాటు, ఉత్తరాగ్నాటు, నీలము, కోయంబత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, తిరువనాపల్లి, మధుర, మలబారు దక్షిణకన్నడము, నీలగిరి, యాజ్ఞాలలో నెల 1కి 16 రూపాయలకువైన, 30 రూపాయలకు తక్కువతెచ్చుకొను గవర్నమెంటు తీతగాండ్రకు నెల 1-కి మూడురూపాయలు చెప్పబడినవి. ఈజిల్లాలలో నె 1కి రు 16 లు, అంతకు తక్కువ తెచ్చుకొను గవర్నమెంటు తీత గాండ్రకు నె 1కి రూపాయలైన, మిగిలినజిల్లాలలో ప్రభువైన రెండువిధముల తీతగాండ్రకును క్రమముగా రు 16 2 రూపాయలు, రు 1 చొ॥ చెప్పబడె మియబడును. రు 16 5 రూపాయలకు తక్కువతెచ్చుకొను నాకరులకు రు 16 10 తెచ్చు, నెల తీతము కలిపి 6 రూపాయలగుర్. గంగాము, గోదావరి, కృష్ణా, మధనాసు, దక్షిణాగ్నాటు, ఉత్తరాగ్నాటు, నీలము,

కోయంబత్తూరు, తిరుచనాపల్లి, తిరువనాపల్లి, మధుర, మలబారు, దక్షిణకన్నడము, నీలగిరిజిల్లాలలో నీయబడును. తక్కిన జిల్లాలలో 6 రూపాయలు మాత్రమే యీయబడును.

భారతీయ విద్యార్థుల సమస్య

శ్రీయుత లాలా లజపతిరాయగారి లేఖ.

(వేయకటిసంచిక కురువాంయ.)

ఈ మొఱల్పిటికిని దగిన హేతువులన్నవో లేవో చెప్పవలసివచ్చితిని. సేవలేవ, కాని, వీనికి గాఢముగ నేర్చిననుండి తీరవలెననుటయు, ఈవిషయమున సంపూర్ణముగ విచారణజరిపి మిగుల వైఖణ్యముతో వ్యవహరింపవలె ననుటయును విశ్వము. ఇందలి యథార్థమేమన, ఇండియా దొరతనమువారి విద్యావిషయక నీతియంతయును భాగతీయ విద్యార్థులమెడల ఆనుమానము తోడను ఆపకమ్మకముతోడను నిండియున్నది! ఏసాధన మూలముననో యీ సంశయభావము ఆంధ్రభూమి వాకును వ్యాపించినది. ఇంచుమించుగ నేదొరతనమైన దను విద్యాపద్ధతిని నిర్ణయించుటయందు రాజీయ హేతువులను బట్టి వ్యవహరించు చుండునని యంగీకరించుటకు నేను సిద్ధముగ నే యున్నాను.

కాని యీ విషయమునగల భేదమేమన, స్వరేంప్ర పరి పాలనము గలదేశములలో జనలను సమర్థులుగను ఉపయోక్తులుగను మాత్రము తేయుటయేకాక వారియందు శేషశక్తియును స్వాతంత్ర్యభావమును స్వాగ్రహణీయతయు భిన్నభిప్రాయముల గూడ విద్యాదానమునకు ముఖ్యోద్దేశముగనుండును. ఇండియా యందువలె ప్రభుత్వశాఖలచే బాలింపబడుచుండు శేషముల లోన విద్యాశాఖవారిప్రతిష్ట వేమాల్పమైన భంగము నుండి, ప్రజలవై వారికిగల యధికారమును తగ్గించి, పాలనాధికారమును ప్రముఖ వారినుండి ప్రజాప్రతినిధుల యొద్దకు మార్చెడి భోగజీగల యెట్టి విద్యాపద్ధతులైన నెనిగతాహాషణములనలన తమ పాలనమును చిరస్థాయిగ నుంచుకొనుటయే దొరతనము వారు విద్యావిధానములం దవలంబించు నీతిగనుండును. ఇందు వలన విద్య సాక్షిముగ నుండకపోవుటయును, నేర్వకలసింద నేర్వకపోవుటయును, క్రమముతప్పటయును, ఇంతియ కాక తనలము విద్యావిషయమునకు మాత్రమే సంబంధించియుండు విధానములు కూడ రాజకీయ సందర్భము ననుసరించి నిర్ణీతము లగుచుండుటయును, విద్యయును సంభవించుచును పాలించుచుండు ప్రభుత్వశాఖ పగాయిలైనచో నీయసందర్భములు మరింతగ నుండును. కాని యిందలి నిజమేమన, ఎట్టి విదేశీ ప్రభుత్వమునకైన నెటులంటి యనుమానము యాత్రిగా లేకుండుట యసంభవము. ఈ సత్యమును మనము పూర్ణముగ గుర్తెరింగితిమేని, విద్యావిషయమున నిండినచోట్ల శ్రేణిభు దొరతనము వారును శ్రేణిభుబాతివారు నొకరినొక కాగ్యములకు వారెంతయు బ్రశంసనీయులని చునము చెప్పక తప్పదు.

కాని, ఇండియాలో నీటికల గలిగిన రాజకీయాద్వైతము వలన, విద్యాప్రశ్న మునందు నూతనసందర్భము లేన్నదీననుట స్పష్టము. ఇది యంతికింకు నెక్కువచిట్కొన్నభావము కలదగుచున్నది. ఆనుమానమును ఆపకమ్మకమును ఉధయపత్తి ములందును గలవు. దొరతనము భారతీయ విద్యార్థులకు విశ్వ సింపదు. భారతీయవిద్యార్థులు దొరతనమును విశ్వసింపరు. భారతీ ప్రజలగు యావనలంబించువిద్యాసమంకంకం కిదికదుగుచున్నది. మరియు, దొరతనము వారియం దిట్టి యనుమాన నుండుట దొరతనము వారికి గాని శేషసామాన్యమునకుగాని హింస కా నేనదు. కావున నీయపకమ్మకమును నిగ్రహింపవలయుటకు దళ కాగ్యముల నిష్పన్నోకంప వలసి యున్నది.

భారతీయ విద్యార్థుల కష్టస్థితిము లొక్క విద్యా విషయమునకు సంబంధించినవిమాత్రమే కావు, ఆంధ్ర సందర్భము లకు సంబంధించినవికూడ ననేకములు కలవు. ఎంతయినా తాత్కాలిక మొనర్చి యాదేశమున కరుదెంచి యిచ్చుట లక్ష్యముగను ద్వైతము ను దానిని గ్రహించుచున్నాను. ఈ దేశమునకు విశ్వ విద్యాలయ పరీక్షలందు సుప్రసిద్ధులుగ గృహాధ్యులగు భారతీయ ల నేకులు గలరు. కాని, వీరు కల విద్యార్థులను చేసిన కష్టమును నకును దగినకృషులు వీరలకు స్వదేశమునందు లభింపనే లభింపవు. శ్రేణులనునందలి యుక్తిమహిమగ్రామిక విద్యార్థులయను నందు తీతునొని కృతార్థులైన భారతీయ ల నేకులు గలరు; వీరల నుపేక్షించి విద్యావిషయమున వీరికంటె శ్రేణులనుటకు నెవ్వరునును వీలులేని యాంక్షయులకు నున్నాము. ఇదంతయు వీరల విఫలమనోర్రుగలనేని గోచరమున బుట్టించుచున్నది. నిగోధకపద్ధతులచే నంతగనంతై ప్రేరితము లగు భాష్యాచేష్టలనూర్చిన మార్పువచ్చును. కాని యెట్టికృత్ ప్రజలందు లేకుండిన నెల్ల దొరతనములకును సాధ్యముగాని పరిపూర్ణముగు శేషముగాని లేకుండునో యట్టికృత్తి యీ నిగోధ కాగ్యములు కలిగింపనేరవు.

గోదావరిజిల్లా కలెక్టరు.

అనులాపురం తాలూకా రయితుల సమావేశము.

[స్వీయ విలేఖనుని యొద్దనుండి.]

అనులాపురం జూలై 28:—ఈ జిల్లా కలెక్టరుగారు సెప్టెంబర్ 1వ తారీఖున మండలపరిపాలనాస్థానమైన కాకినాడనుండి బయలుదేరి రాజవోలు తాలూకా గ్రామాల బగీషీంచి ప్రస్తుతము గ్రామమున వేంచేసి బోర్డువారి విశ్రాంతి భవనమున బసదిగియున్నారు. శ్రీవారు న్యాయమూర్తి లనియును విశాల హృదయాలనియును, బ్రజలకు వారియెడ దృఢవిశ్వాసముగలదు. మాస్కీలు యగ్నికూటర్ యింజనీయరుగారు భాస్కరయ్యగారును, నిష్పాదు మాపట్టణమండేయున్నారు. ఈనెల 24 వ తేదీన కలెక్టరుగారు రయితులు చెప్పకొనెడు కష్టములను విని తిన్నివారణకై ప్రయత్నింతుమని తాలూకా రయితులకు దేలిమి జేసిన మీదట నానాడు మధ్యాహ్నము పెక్కు గ్రామములనుండి ప్రజలు రాసాగిరి. ఆదివారమున తత్సాధ్యుడైనందున విశేషముగ వర్షము గురిసియుండుట చేతను వ్యవసాయసంబంధమున పనుల కిది మంచియదగుట చేతను, రయితులు విశేషము రాజాలరై. సమావేశమయిన రయితులు నూరుమంది యుండిరి. వీరందఱు కలెక్టరుగారు విడిసియున్న బంగారాకుపోయి, వారియెడట నుచితోతిని గూర్చుండబెట్టెడిరి. దొరగారి కంతగా తెలుగు రామిం గాబోలు రయితులకును ప్రశ్నలను అందుకు వారిచ్చు జవాబులను తహశీలుదారుగారు భాషాంతరీకరింపకలసి వచ్చినది. రయితులడిగిన ప్రశ్నలకు వారివిధమున బ్రత్యుత్తరము లొసంగిరి.

ముర్దుకాలువలు.

గోడిలంక, గోడి, మొగల్లమూరి, తూర్పులంక, రెల్లగడ్డ, అల్లవరం, దేవగుప్తం, సామంతకుర్త వయిగరా గ్రామాదులలోని మురుగునీరు పోవుమిత్త మదివరలోనుండు ముర్దుకాలువను తిరిగి త్రవ్వించివేయమనియును, గోదావరిలోనికి కలుపుమనియును, చెండమూరలంక కాలువకు టేలుకట్టించమనియును వాసాలలిప్ప ముర్దుకాలవ, మిగుల సన్ననిదయి మురుగునీరు పూర్వముగ గంపోవుటకు చాలియుండలేదనియును దానిని వెడల్పుగా త్రవ్వించునో రయితులకు ప్రతిసంవత్సరము పంట నష్టమగుచున్నదనియును నడింపల్లి బుచ్చి వేంకటపతిరాజు రామభద్రరాజుగారల్లడిగిరి.

జవాబు:—మురుగుకాలువల విషయమయి యిదివరకు తమకు తెలియనేలేదనియును, అట్టికాలువలు లేనందువలన తమకు గలిగెడు యిబ్బందులనుగురించి రయితులల్లి లను బంపుకొనినవో విచారించెదమనియు, కలెక్టరుగారు నెలవిచ్చిరి.

నీటితీరున.

పెద్దకాలువయొక్క కొట్కొననుండు కూనవరం, చల్లపల్లి, గోడవం వగయిరా గ్రామములకు సాగుబడినిమిత్తము కాలువలు కట్టివేయక పూర్వమే నల్లనీరు సప్లయిచేయునటుల నుత్తరువులు పుట్టియుండినను, రెండు సంవత్సరములనుండి యట్లు జరుగుచుండుట లేదనియును, నిక ముండిట్టి యిబ్బంది కలుగకుండ కాపాడవలయునని యాకుల వెంకటరెడ్డిగారిడిగిరి.

జవాబు:—కడచిన రెండు సంవత్సరములలో గోదావరీ నదీయందు నీరుచాలమిచే నట్లు జరిగి యుండుననియును ముందట్టిలోప ముండదనియును, కలెక్టరుగారు హెచ్చరించిరి.

నీటి దరఖాస్తులు.

మొదటినుండియు, పల్లముగనుండి తర్వాతనే కారణముననో మెరక చేసికొనిన వానికి తిరిగి పల్లపు సాగుబడి నిమిత్తము నీటిదరఖాస్తు చేసినవో నేయభ్యంతరము చెప్పక నీరిప్పించు చుండవలసిన దనియును, నీటిదరఖాస్తులు కాల నిర్ణయములేకయే నంగీకరింప బడవలసినదనియును కోరగా, నొకసారి నీరక్కరలేదని విడుదల యిచ్చినవానికి తిరుగ నీరు ముట్టలలో యధికారుల చిత్తమేగాని రయితు హక్కుగా కోర టిలులేదనియును దరఖాస్తులు కాలనియము లేక యంగీకరింప బడవలసినవో నేయే భూములకు నీరు సప్లయిచేయ వలెనో ముందుగా నధికారులకు తెలియయెడల సప్లయ పద్ధతుల కభ్యంతరము కలుగుననియు దొరవారు నెలవిచ్చిరి.

నీటిసప్లయ.

ఇదివరకున్న నాల్గంగుళములకుండ తూరలను దీసివేసి యందుకు బదు లాచంగుళముల తూరలను బెట్టింపవలసినదని యును, ప్రస్తుతమున్న కీతియినను క్రిందియధికార్లు చాలినంత నీరు పోలములకు సప్లయిచేయుట లేదనియును, అట్లుసప్లయ

పద్ధతుల గమనించి యవసరమైనవో మార్పులజేయుచు నధికారము రెండువందల రూపాయలజీతముకు మించిన రివిన్యూ అధికార్లు కీయబడవలయుననియును, గొందరురయితులు మనట చేసికొనిరి.

జవాబు:—కుండతూరల పరిమాణమును సాచ్చించుటకు తా మసమర్థుల మనియును రాబోవునవంబరు నెలలో గవర్నరు గారు కాకినాడకు రావయియున్నార గావున, గోదావరిజిల్లా సంఘమువారిమూలమున వారితో మనవి చేసికొను టుచితమనియును, క్రిందియధికారులు నీరుగురిగా సప్లయిచేయక పోవుట దొరతనమువారి లోపము కానేరదనియును, అట్టి అధికారులకు రయితులు లంచము లిచ్చుటమానినవో నందఱకు నొక్కపద్ధతిని నీరీయబడు చుండుననియును; రివిన్యూఅధికార్లును నీటిసప్లయ పద్ధతులను గురించినవిద్యయలవడి యుండ మిచేసెట్టి మార్పుప్రస్తుతస్థితినిబట్టి సాకర్యము గానేరదనియును దొరగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

బల్లకల్లు.

గోదావరి డెల్టాకాలవలలోని బల్లకల్లు ప్రతిగ్రామము నకు నుచితముగా నీయబడవలసిన దనియును, 50 రూపాయలు డిపోజిటు ఉండినయెడల గాని యట్టిబల్లకల్లునీయ వీలులేదని యింజనీయరుగారు చేసిన యుత్తరువును రద్దుపరిచి వలసినదని యును, చార్జింగు నందువిషయమయి తా మింజనీయరుగారితో మాట్లాడితిమనియు వారుచితిముగా బల్లకల్లు నిష్పించుట కంగీకరించిననియును దొరవారు వాకుచ్చిరి.

జవాబు:—అనులాపురం తాలూకాలో కూనవరం వగయిరా గ్రామాదులకు ప్రయమరీన్యూట్లు ఏర్పాటు చేయించవలసినదనియును, అట్లుగానియెడల నితరగ్రామములకుబోయి బాలురు చదువుకొనుటకు బ్రస్తుతముకొద్దు లేనందున తమకు బాటలేన్నరువ వలసినదనియును కోరగా తమగ్రామములలో బడులులేనియెడల నమలాపురములోనున్న బోర్డువారి యున్నతపాఠశాలకు బోయి చదువుకొన వచ్చుననియును క్రొత్తబాట లేర్పరచుటకు బోర్డువారియొద్ద భనములేనందున నెక్కులు వృద్ధిచేసికొనుటకు రయితు లంగీకరించినవో నట్టి యేర్పాట్లు కాగూడుననియు, కలెక్టరుగారు బదులుచెప్పిరి.

ఇట్టిసంభాషణచే నానాటి సమావేశము సంపూర్తి యయ్యెను. దొరగారియుత్తరములవలన రయితులపా ట్టేపాటి వివర్తింపబడెనో చదువరే యూహింతురు గాక.

ఆంధ్రప్రదేశ్ భాండాగార సభ

స్టాండింగు కమిటీవారి సభ.

[స్వీయ విలేఖనునియొద్దనుండి]

గుంటూరు జూలై 27:—ఈ నెల 26 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ భాండాగారపు స్టాండింగు కమిటీవారు మాపుర మేలించి, యువజనసమాజ భవనమును, ఉదయమున విషయనిష్ఠ యక సభను గావించిరి. సాయంకాలము టవును హైస్కూలులో నాపాఠశాల ప్రభుమోహాధ్యాయులయిన ఎల్. ఎన్. వేంకట్రామయ్య, ఎం. ఏ. ఎల్. టి., గారి యాజమాన్యము క్రింద నొకసభ యువజన సభవారి పక్షమున గావించబడి, “ఆంధ్రప్రదేశ్ భాండాగారములు” అను విషయమును గూర్చి యుపన్యాసము లీయబడినది.

ప్రథమమున బెజవాడ వాస్తవ్యులగు, నూరి నరసింహ ముగారు వైవిషయమును గూర్చి యాంధ్రభాషలో ముచ్చటించుచు నిట్లు విన్నవించిరి. అమెరికాలో పుస్తక భాండాగారముల ప్రచారము అత్యున్నత స్థితియందున్నదనియు, బాలురకు యావనలకు, స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా పుస్తకభాండాగారము లున్నవనియు, ప్రతి స్థాన్యధికారి పలకలు కట్టి వానివై గ్రంథములపేర్లు వ్రాసిన వ్రాయబడి యుండుననియు, ప్రతిధీకారికొక చలన పుస్తక భాండాగార ముండననియు మరియు సినిమాట్రాగ్రాఫు, మాడెక్కులాంకరు, మున్నగు యంత్రములద్వారా జనసామాన్యమునకు బోధింపబడుననియు, మన ఆంధ్రదేశమున 150 పుస్తక భాండాగారములు గలవనియు, నికనిట్టివి వృద్ధిచేసి సరియయిన మార్గమునబెట్టి విద్యాభివృద్ధికై తోడ్పడ వలయుననియు, చెప్పిరి.

తరువాత ఇంగ్లండులో న్యాయశాస్త్ర మధ్యసించు యున్న వాసు ప్రేమికమరావుగారు హాణ భాషలో మృదు మధురముగ ముచ్చటించిరి. వీరు భాండాగారములను గూర్చి ముచ్చటించుచు పరిష్కార సుసయను పురమున రెండువేల సంవత్సరముల క్రిందట గ్రంథ భాండాగారము లుండెననియు,

అక్కడనుండి గ్రీసు, రోము, ఇంగ్లండు మొదలగు దేశములలో ప్యాపింపబడెననియు, మన భరతఖండమందును, శ్రీ హర్షుని కాలమునందు గ్రంథమువాయము లుండెననియు, తరువాత బుద్ధుని కాలమునందు గ్రంథములంతగా లేకున్నను బాధ్యగురువులే గొప్ప నిఘంటువులుగనుండి జనులకు బోధించుచుండిరనియు, శంకరుని కాలములో పలుతావులందు దేవాలయములలో గ్రంథాలయము లుండెననియు, మహమ్మదీయ ప్రభుత్వము నందు మనగ్రంథములన్నియు నాశమొందినవనియు డిల్లీలోని దివానిఖాను అనుచోట అక్కర చక్రవర్తి నిష్పక్షపాతముగ పొందూ మహమ్మదీయ గ్రంథములను జేర్చియుంచెననియు, నిటులనే హంటు ఆబులో జైనులరచన లుండెననియు, మహారాష్ట్రకాలములో కోలాహూరునందు శివాజి, పుస్తకభాండాగారముల నుంచెననియు, ఇప్పుడు మన బ్రిటిషువారి ప్రభుత్వ మందును చెన్నపురి, బొంబాయి, కలకత్తా, లాహోరు నగరములందు గొప్ప గ్రంథాలయము లున్నవనియు, మనభరతఖండము పలురాజులచే పరిపాలింపబడుట చేతను, ఎడతెగని యొద్దముల చేతను మన గ్రంథములు చాలవరకు నశించి పోయినవనియు మొలగు చరిత్ర దృష్టాంతములను లెక్కకు మిక్కుటముగా గనపరచిరి. కడపట, విద్యావంతులందరు కృషిచేసి ముఖ్యముగా దేశభాషలో గ్రంథములను లిఖించి జనసామాన్యమునకు విద్య గణపకలెననియు, ఇట్టి పుస్తక భాండాగారములు మన పురోభివృద్ధికి మార్గములనియు చెప్పిరి.

అనంతరము పాలపర్తి రామమూర్తిగారు వారు గుంటూరు పురమందు “వనితా గ్రంథమండలి” యనుపేర ప్రత్యేకముగా స్త్రీలకొఱకొక భాండాగారము స్థాపించితిమనియు, అదిప్పుడు 48 మంది సభ్యురాండ్రు గలరనియు, వీరికి గ్రంథములు సేవకునిచే వారివారి గృహములకు బంపు నేర్పాటు జేసితిమనియు, లెక్కలనుబట్టిమాడ నొక్క సంవత్సరములో నొక్కొక్క స్త్రీ 50 మొదలు 70 గ్రంథముల వఱకు జదివెననియు, అనుభవమును బట్టిమాడ స్త్రీలు నవలలు, నాటకములను నెక్కువగా జదివిరిగాని, ప్రకృతిశాస్త్రములను ముట్టలేదనియు, ఈలోపమునకు స్త్రీవిద్యాభిమానులు మాజిక్కులాంతరులవలనను, ఉపన్యాసములవలనను ప్రకృతిశాస్త్రములను బోధించు నేర్పాటుచేయుట మంచిదనియు, ఈయేర్పాటులవల్ల స్త్రీలకు విద్యయందభిరుచి గలిగింపవచ్చుననియు, ప్రతిపురమందును, స్త్రీలకొఱకట్టి గ్రంథాలయములు నెలకొలిపి స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికై పాటుపడుట విద్యాభివృద్ధి ముఖ్య కర్తవ్యమనియు జెప్పిరి.

కడపట అగ్రాసనాధిపతిగారు మనస్సుకు సంకోషింప జేయునది ముఖ్యముగా చదువు గనుక దానికై యత్నములు చేయుట మన విధియనియు, తంజావూరునందలి నాయక్కు భాండాగారములలో సుమారు రెండువేల తాళపత్రాంధ్ర గ్రంథములున్నవనియు, నవి యిప్పటికే చాలవఱకు జీర్ణమై యుండెననియు, భాషాభిమాను లక్కడికి జని వానిలోని ముఖ్యమైనవానిని ప్రచురించుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయుట మంచిదనియు మన పురమందలి యువజన సమాజమందలి పుస్తక భాండాగారమును నభివృద్ధిలోనికి దెచ్చుట ముఖ్య కర్తవ్యమనియుచెప్పి ముగించిరి.

తరువాత చల్లా శేషగిరిరావుగారు, అగ్రాసనాధిపతి గారికిని, భాండాగారపు స్టాండింగు కమిటీవారికిని వందనము లొసగిన పిదప సభ ముగింపునకు తేలుడెను.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆనరబిల్, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు.

నెల్లూరునుండి యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఈ యుద్యమవిషయమై, యీ శాస్త్రిగారి యసాధారణాభిప్రాయములు, “ఇండియను రివ్యూ” పత్రికాపాఠకుల కెల్లరకుం డెల్లమైనను నిటీవల నుదకమండలమున నీయద్యమారంభముఖ్యుల యేకావాస పంక్తిభోజనాధికముల గొంతకాలము మెలగగూడినపుడీవిషయకమైన చర్చలుజరిగి, శాస్త్రిగారునిరుత్తరులై యడ్డవాట్లు వేయకుండురని నమ్మియుంటిమి. కాని, స్వకార్యనిర్వహణమునకై వెల్లి గుంటూరు, మున్నగు స్థలముల వీరుపర్యసించు ధోరణిజూడ నాంధ్రోద్యమముపట్ల వీరింకను గోముఖవాక్కులులే యని వ్యక్తమయ్యెను. చాతీయతా భంగకారణ మీ యుద్యమమని వీరియనువాదము. ఇట్టి యుద్యమము లానేతుకీతాచల పర్యంతము హ్యూప్రములై కొన్ని సప్రయోజకములుగా సాగు దృష్టాంతము లనేకములు వీరుప

స్వామియైన నామోదయి. క్రమేణ దేశకాలస్థితుల నేమి, సాంఘిక రాజకీయ గాత్రము నేమి, యజ్ఞముల మారము దీక్ష నే తేటపడెడి. మతము నేమియును లంఘనము నీ యుద్ధము యును నాంధ్రులము వెనుకటివారమైతి మనియుఁ బ్రకృత ప్రభులు గావలసియున్నది. విహంగవిభజన ప్రయత్నములఁ బరిష్కారముల, పంచదశాధ్యక్ష హిందూసంఘ సంస్థాపనమున, మహమ్మదీయ రాజకీయ భిన్నాభిప్రాయ విషయముల, మత నియో యజ్ఞవిషయముల హిందూసేవాసంఘ ముఖ్యమైనదాంకితులైన వీరు జోక్యముచున్న కొని యిప్పటి యజ్ఞల యుపదేశంపై రో తెలియఁగాదు. ఒకవేళ వీరుపదేశించి వారు నెడ చెవింబెట్టిన, మనమైమాత్ర మీపట్టెల? కారణము లేకపోలేదు. ఆజ్ఞానముగా మన యా యుద్ధమునుఁ బ్రతికక్షిత్తి దండెత్తువారు.

మన యా యుద్ధమును సాగిన నిజమున నష్టపడు వారగుట వారియైతికొలు స్వాభావికము. ఆంధ్ర దేశవాసులైన నాగర్జున విషయమునఁ దప్ప, మతవిధముగా మనతో సంబంధము గలిగించి కొనక, తుదకు మంగలి, చాకలి, మొదలు వాధ్యోగివలన నెక్కుడు వేతనము లొసంగియేని, స్వదేశీ యులఁ బిలిపించి కొని, తాకిక ప్రవర్తనమున కాంధ్రభాష ముఖ్యమైనను నేరుకక, మీదుమిక్కిలి నిరసించుచు, తంత్రములు సాగినచోట్ల నయ్యర్థం బాతకాలాధ్యాపకులుగా నిండించుచు, తమ బాలర ద్రావిడభాషా బోధకుగా నాంధ్రదేశీయ పాతకాలల నజలపంతుల న్నిరికించుచుఁ బ్రామాంధ్రముల సాహసము చేతను శక్తిచేరను ద్రావిడదేశముల నాక్రమించినందులకుఁ బ్రతివిధానము, కలముచేతను, కుయుక్తిచేతను, జేయఁజూచు తమ వారికి మాత్రమే శాస్త్రీగారు జాతీయతాభావ ముపదేశించిన సుప్రయోజకమై యుండు ననుకొందుము. ప్రత్యేక సంఘరాష్ట్ర ప్రతిష్ఠాపనల స్వాతిశయసౌఖ్యములఁ గోరువారు శాస్త్రీగారు దురాహరించిన ట్లెండఱో మన దేశమునఁ గలరు. హిందూదేశ సేవక సంఘముని నామకరణమైన వారే జాతీయాభిమానము వారని శాస్త్రీగారి యభిప్రాయమైనను, హిందూసభ, విహంగవిభజనము, మున్నగు ప్రత్యేకసంస్థలకై పోరాడిన మహనీయులు జాతీయాభిమానదూరులనుట పరిహాసకారణము. వారందఱియుఁగల మనకుఁ గల్గినఁ గలుగనిండు. అయ్యది పార్థివనియమే.

మన యా యుద్ధమునకేక విషయమై యజ్ఞివారి యొప్పుదలకైన పాట్లు బధిరశంఖారావములు. ఇక మన యా యుద్ధము మజల యధ్యుదయముఁ జూపింపమిచే నై నదిగా నందఱయ్యర్థవలెనే క్రమించి, వారి యభ్యుదయ పంతుల గారణముల నెన్నిటి నో నుడిచి, మనవారి మాంద్యమును, వారివారి చుటుకుండనమును శాస్త్రీగారు నూచించిరి. స్వదేశ ప్రభువులు మహాన్నతపదవి యందుండునపుడు, పండితోత్తములు, కవి శేఖరులు నై, మన పూర్వులు లెక్కకు మిక్కిలములగుకొక్కముల, సగ్రహరములనాధించి యశవసనావాసముల కేవిధమైన లోపము లేనివారిగాఁ దప్ప సంతతివారు మనఁజేసి, కూటికైన ప్రభుత్వసేవ కర్మముకలిగించునవిగా వారుభావించిన విజాతీయవిద్యుల బాలరఁబరిపసీయలేరి. ప్రత్యవాయముగా భావించిరి. మండలాధ్యక్షులు గానుండిన యాంగ్లేయ ప్రభువుల సందర్శన సంభాషణములు గోపములుగా నెంచి మడిమనగములఁ బోగొట్టుకొనిన ఛాందసులెండఱో మామండలమునకు గలరు. చాక్షిణాత్ములలో నారెండికి దూరమైన వారు కాబోలు మున్నువాంగ్లేయ భాషాభ్యాసకులై కృతకృత్యులై. దక్షిణ హిందూస్థానమున బ్రిటిషు ప్రభువులు మద్రాసు రాజధానిగాఁ జేసికొని, యా ప్రాంతములనే రాకపోకల వసతులను, విద్యానిలయములను ముం జమిప్పిరి. క్రమముగా నొత్తరియమండలముల నొకటిరెండు కలాస్థానము లేర్పడినను ప్రయాణ సౌలభ్యములేమి, బోధవాళక్తిగలవారేమి, పుస్తక భాండాగారాది పరికరములేమి, రాజధాని కలాశాలలకుం బోలి వాని కొనఁగూడమి, మన్నత కలార్థలైనవారిలో నగ్రపంతులైనవారుమాత్రము వ్యయప్రయాసలకొర్చి చన్నపట్టణంపుమాగ్గము పట్టసాగిరి. రాష్ట్రమందలి జాతీయ కలాశాలలు నామావశిష్టములైనవి. ఇట్టివియే మన మాంద్యమునకు వారి నెత్తిద్రతకును గారణములు. సభాసమ్మాహకములయిన వాంగ్మధ్యము, వక్తృతాశక్తిఁగల శ్రీ శాస్త్రీగారి యుపన్యాసముల క్రమసి "హిందూదేశక సంఘముండగా నాంధ్రసేవకసంఘ మొండెల" అను నిట్టి ప్రశ్నల వారు మనవారిలోఁ బ్రబల శాస్త్రీగారి నుపన్యాసములకై ప్రార్థింపక వారు వచ్చినకార్యము యథోచితము చక్కఁజేసి, వారును దామును గృతార్థులుగా నాంధ్రులఁ బ్రార్థించుచున్నాను.

పార్లమెంటు సభ.

హిందూదేశముగూర్చి చర్చ.

పోలీసుశాఖ.

ఆలన్ సెక్స్ గారి ప్రశ్న:— హిందూదేశమందలి పోలీసుశాఖలోని విశేష వేతనోద్యోగములు, ఇనస్పెక్టరు జనరల్ క్ మున్నగు నవి, పంజాబు, సంయుక్త రాష్ట్రములందక్క, మిగిలిన ప్రదేశముల సివిల్ సర్వీసు పరీక్షలవారికిమాత్రమే కాశ్వతముగా నిల్పియుండుటకునియు, వై పరీక్షలవచ్చి యాశాఖయందు సర్వాధ్యక్షులైనవారికి ననుభవములేమి నందలి కార్యక్రమము తెలియదనియు, వేటొక విశేషోద్యోగమున కియ్యది ప్రధానసోపానముగా వారిందు రి లేక 5 సంవత్సరములు మాత్రమే యుండుననియు, మతీయు నిరుపదైదు ముప్పది సంవత్సరముల యుద్యోగానుభవము గలవారికి వైవారుగా వీ రేర్పడుచురనియు మీకుఁ దెలియునా? అట్లయిన నీవిషయమై యెదేని చర్యఁ బుచ్చుకొనుట కుద్దేశించితిరా?

చార్లెస్ బర్న్స్ గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:— ఘనతహించిన సభ్యులీవిషయమునఁ బోరవడిరి. ఈయుద్యోగ నిర్వహణ సామర్థ్యము ననుసరించి, ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ పరీక్షలవారి నుండిగాని, పోలీసు శాఖయందుండిన వారి నుండిగాని, వై యుద్యోగాధ్యుల నియమించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారికి సర్వస్వాతంత్ర్యముగలదు. ఈ నియమము, దాని కారణములు, 1905 సి. డి. నె 247 య మహాసభాశాసనమునఁ గలవు.

ప్రశ్న:— ఈయుద్యోగము లిండియన్ సివిల్ సర్వీసు పరీక్షలవారికి మాత్రమే యొసంగుట, ఆచరణస్థితి గదా?

జవాబు:— ప్రస్తుతము వారసంఖ్యయే యెక్కువగాఁ గలదు. కాని యావిషయమైన సర్వస్వాతంత్ర్యము స్థానిక ప్రభుత్వమువారికిఁ గలదు. వారిచ్చమేఁ జేయవచ్చును.

ప్రశ్న:— పోలీసు శాఖోద్యోగులకు లై కారణమున న్యాయము కలుగుటలేదను నభిప్రాయముండుటచే వారిలో సర్వసామాన్యముగా నసంతుష్టి యుండుట మీకు విశదమా?

జవాబు:— ఇట్టివిషయములో స్థానిక ప్రభుత్వమువారి స్వాతంత్ర్యమున నేమి జోక్యముఁ గలిగించినాఁడనాలను.

ఇండియా గుట్టపుదండ.

హిందూదేశముమైన యాధ్యిక వైశ్యమునుగూర్చి మె.పిలరు గారిట్లు ప్రశ్నించిరి

ప్రశ్న:— హిందూదేశాధ్యక్ష ముపయోగించు నాధ్యికవైశ్యము పూర్వముకంటె నతిశయముగా క్రేటుట్రుటనునందు నిలవ జేసియుండుటచేఁ బ్రస్తుతము హిందూ దేశమందుండు నానైనితుల యుద్యోగపరిమితకాలము తగ్గింతురా? మె. పిలరు:— గారి యుత్తరము. మార్చేదియు నాలోచనలో లేదు.

ప్రశ్న:— కొన్ని పట్టణములు మతీకొన్నిటికంటెఁ దక్కువకాలమే హిందూదేశమందుండుటలేదా?

జ:— లేదు. ఈవిషయమున మీర ప్రమాదవశులు. అన్నిటికే గాలపరిమితి యొక్కటియే.

చందులూని గృహములు.

సేనలూని గృహములగుయోధుల విషయమై మె. వార్లింగ్టన్ ఎవాన్సుగారు ప్రధానమంత్రిగారి నిట్లు ప్రశ్నించిరి. సామాన్యోద్యోగులయు, సేనయందలి గృహములయు, స్థితిగతుల విషయమై తెలంబు దొరసానిగారి యుపదేశములలో దేనిని ప్రభుత్వము వారనుష్ఠింతురో యింకవైనఁ జెప్పవచ్చుమా?

ఆస్టిన్ మంత్రిగారి యుత్తరము:— కడచిన జూన్ 11 ది సంగ్రామ శాఖోపకార్య దర్శిగారు నడిపినట్లు, ప్రస్తావన విషయమై యాయా పట్టణముల వ్యాప్తములై యుండు స్థితిగతులను గూర్చియు, హిందూపాలకాధికారాభిప్రాయముల గూర్చియు, సంపూర్ణముగా నెఱుంగఁ బ్రయత్నములఁ జేయుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారి విషయ ప్రాముఖ్యతఁ బూర్వముగాఁ బ్రసించియున్నాను. ఆవాసశృంగము గు నాలస్య మింకనుండనేదు.

ప్రశ్న:— ఈ విషయము గుఁచిన దిసంబంధ నుండి యాలోచన యందున్నది. ఆ యుపదేశ సభాసమున జేసియో తాఁకి యిట్లయినఁ గలరా?

జవాబు:— తాఁకి యిట్లయినఁ జేసిగాని, ఈ విషయమైన ప్రాముఖ్యత ననుసరమున కి ము పూర్వముగాఁ బాటించి యున్నారము.

ఆయవ్యయశాఖ.

హిందూదేశముమైన యాధ్యక్ష ముగూర్చి మె. పిలరు జి. స్కాట్, రాబర్టులుగారు నిమిషాంతమున గిలికార్య దర్శిగారి నిట్లు ప్రశ్నించిరి.

ప్రశ్న:— ఈ శాఖలోని ప్రధానోద్యోగముల వారిని, కాలవివక్షలేక వారికి శాఖయందు గల విశేషోద్యోగానుభవము లంతగా ననుసరములుగాని వేలుశాఖలకు వేతనాభివృద్ధివైఁ బంపు ప్రస్తుతాచారమునకు వారు లోను నని మార్పుల చేసి నైన హిందూదేశ ప్రభుత్వమువా రాలోచించిరా?

చార్లెస్ బర్న్స్ గారి జవాబు:— ఆట్టి మార్పులేమి యు నాలోచనలో నున్నట్లు మంత్రిగారిటులగు. ఆయవ్యయపు లెక్కలఁ బరిశోధించు సర్వాధికారిని జనకాలము మార్పులేమింద నాపదవియందే యుంచువిషయమైన మార్పుల మాత్ర మాలోచించుటకు తెలియుచున్నది.

ప్రశ్న:— ఈ శాఖలోఁ బనిసేయుటకై మిక్కిలి క్రద్ధతోఁ జీతులైనవారి వెంటనే శాఖాంతోద్యోగములకు మార్పుటంగల వృత్తాంతమును గమనించితిరా?

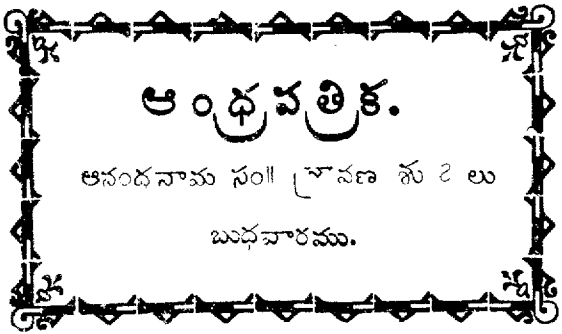
ఆస్త్రియా సర్వీయాలు.

యుద్ధమునకు గారణము.

బోస్నియా, హెర్జెగోవిని, రాష్ట్రములు ఆస్త్రియాకును తురుష్కస్థానమునకును మధ్య ఏడ్రీయాటిక్కు సముద్ర తీరమునందున్నవి. ఇవి 1878 సంవత్సరమునకు తురుష్కస్థానాభ్యమునకు లోబడియుండెను. వీరిని స్థాపుబాలి. బోస్నియనులును, హెర్జెగోవినియును, తురుష్కరాజ్యపీఠము నుండి తప్పించుకొనుటకై ఎన్నియో ప్రయత్నములుగావించిరి. కాని, తురుష్కులు వారి సహజముగ తీవ్రపథకుల ప్రతియుద్ధమును త్రొక్కివేసిరి. తుదకు 1878 సంవత్సరమున, ఐరోపారాష్ట్రముల సంబంధము వలనను, బర్లిన్ జరిగిన సందిపననను, బోస్నియా హెర్జెగోవినిలు తురుష్కులనుండి లాగివేయబడినవి. ఎంతకాలమునుండియో స్వపరిపాలనమునకై వేసగలాడుచున్న వీరికిప్పుడును దాస్యముతప్పినదికాదు. తురుష్కులు పోయిన ఆస్త్రియనులు పట్టుకొనిరి. ఈరెండు రాష్ట్రముల నొక రాజ్యముగ నేర్పఱచి ఆస్త్రియావారి యధీనము గావించిరి.

ఈ యేర్పాటువలన బోస్నియనులును, హెర్జెగోవినియనులును మండి పడి ఆస్త్రియను బంధములు తప్పించుకొనుటకై యత్నించుచిగాని, తుదకు విఫలమైరి. అంతటనుండియు, తురుష్కులస్థానమును ఆస్త్రియనులు వహించిరి. ముప్పది సంవత్సరములు గడచినవి. స్థాపులుమాత్రము తమకు గలిగిన పరాభవమును మఱుకలేదు. ఆస్త్రియావారి కనేక శ్రమలు గలిగించుచుండిరి. ఆస్త్రియావారికి తమ రాజ్యమును విస్తరింప జేయు నభిలాష, హెచ్చి హెచ్చి తుదకు 1908 సంవత్సరమున, నీరెండు రాష్ట్రములను తమరాజ్యములో గలుపుకొనిరి. ఇందువలన మునుపటికంటె జాతిద్వేషము ప్రబలమయ్యెను. ఇట్లుండ మొన్న చాలనురాష్ట్రములవారికిని, తురుష్కస్థానమునకును యుద్ధమువచ్చెను. దీనిలో సర్వీయావారు యాపిన ధైర్యము నిరుపమానము. వీరు పొందిన జయములు జహుస్థానములు. యుద్ధము ముగిసిన పిమ్మట ఏడ్రీయాటిక్కు తీరమున నొకచెవును సంపాదించుటకై తురుష్కస్థానముతో ప్రయత్నించెను. ఇది లభించియుండెనేని, సర్వీయాకు సముద్రముతో సంబంధము లేని చిక్కు నివారణమైయుండును. ఏడ్రీయాటిక్కులో నుండుటవలన ఆస్త్రియాకు ప్రక్కలోని బల్లమువలె నుండియుండును. అందువలన నీ ప్రయత్నము సాగకుండ నాస్త్రియాస్వతంత్రులు వినియోగించెను. సర్వీయాకు గలిగిన ఆశాభంగమునకు మితిలేదు. వీరి జాత్యభివృద్ధికి ఛింగము వచ్చు కార్యములై నాస్త్రియా యువర్షు చుండెను. అప్పటి నుండియు సర్వీయావారికి ఆస్త్రియాపై రోషము గలుగుచు తుదకు మొన్నటిమాత్ర్యయందు పరిణమించెను.

ఇపు డొకవేళ ఆస్త్రియా సర్వీయాలకు నిర్భయముగా యుద్ధమే సంభవించినయెడల నిది యంతటితో నిలువనేరదు. సర్వీయావారిది రుష్యవాఁడని నొక్కజాతి. అందుచే సర్వీయాకు తోడ్పడునిమిత్తమై రుష్యులు యుద్ధనన్నాహమునందున్నారు. ఆస్త్రియావారును జర్మనీవారును నొకజాతివారు. అందుచే జర్మనులు తెనుమిత్రులకు తోడ్పడు నుద్దేశముతో కత్తులు నూచుచున్నారు. ఇక జర్మనీవారికిని రుష్యువారికిని చిరకాలా బద్ధవైరము. తమపరమ స్వాధిపతిమిట్లమై పరాసు వారు కనిపెట్టుకొనియున్నారు. కాలవివక్షలేక తెనుమిత్రులగు జర్మనులకును, ఆస్త్రియనులకును సహాయముచేయుటకై నిర్భముగ నున్నామని ఇటలీవారు తెలియజేసియున్నారు. ఇక నింగ్లాండుమాత్రము మిన్నకుండగలకొ. ఈ యుద్ధము శాశ్వత విరోధాభివృద్ధిమంతయు నీ యుద్ధానులముచే రుద్ధమైపోవును.

న్యాయ విమర్శ.

బొంబాయి హైకోర్టులో ఈనెల 23 వ తేదీని యొక మహాత్ముల తీర్మానము ప్రకటింపబడెను. అమెన్డమెంటుల బి. ఐ. పి లైల్స్ చేరిన కర్మాగారమున ఫిట్టరు పనులలోనుండిన నలుపురు యూరోపియనులు 17 సంవత్సరములు మొదలు 25 సంవత్సరములలోపుగా నుండు నయస్సులుగల వారు ఆగ్రానుపరిసరములనుండు నోకపార్కియొక్క బాగిచ్ఛానికి తోచ్చి పూలు, పండ్లు కోసికొన బ్రయత్నించెడి దానిని కనిపెట్టి మాలి వారి నడ్డ గించెను. అందుకా యువకులు కోపగించి 55 సంవత్సరముల ముసలివానిని ముప్పిపోటులు పోడి చిరి. అందులో నొకడు రాతితో పొప్పులుపండుతో మాలిమీడికి విసరెను. దానిఫలముగ మా లి మృతుడయ్యెను. యువకులపై 396 వ సెక్షను క్రింద హత్యతోగూడిన దోపిడి నేరము మోపబడెను. ముఖ్యములు యూరోపియనులనుండున పునః ఆస్తిస్థల కల్తెటరుగారగు లేఖముగారు వీరిని హైకోర్టు సెషన్లకు విచారణకు పంపిరి. అచ్చట యూరోపియనులే యెక్కువగాగల జ్యూరీ సహాయమున జడ్జి హేవర్లగారు కేసు విచారించిరి. ఈనెల 22 వ తేదీన మొదటిహత్య, దోపిడియను నేరములను మోచి దోపిడి, బలమగు ఘాతయను నేరములను మోపి యూరోపియను బాలుర ను జూరీవాచకముగా వదలిరి. 23 వ తేదీనాడు మరల విచారణకు వచ్చునప్పటికి జడ్జిగారు పిల్లకాయలు రాలుతీపీ రవునప్పడు బలమగుఘాతచేయవలయు నను నుద్దేశమే యుండదనియు దోపిడితోచేరిన బలమగు ఘాతకు నేడుసంవత్సరములకే కలదని యు నడివెను. దానిపై ప్రాసెక్యూటరుగారు తా మానేరములను నడలుకుండుమనియు సాధారణఘా తతో చేరిన దోపిడియను నేరముక్రింద కేసువిచా రణవచ్చుననియు చెప్పిరి. అందువలన మొదటినే రము రద్దగుననబడి విచారణ ఈకడవటినేరమునక గాని జరిగెను. కొంతవిచారణ జరిగినవిదవ జడ్జిగారు న్యాయకేసు స్వభావమును చెప్పిరి. జ్యూరీవా చకక్రిముగా దోపిడినేరము తోసివేసిరి. అందరు ముగ్గాలులపైకను చోరీనేరమును, రెండవముగ్గా లు కైల్సువైమాత్రము దీనితోగూడ సాధారణ ఘాత నేరమును తీర్మానించిరి. జడ్జిగారు నేరములు నిల్లకాయలనియు వీరిదిది మొదటినేరమనియు జెప్పి చోరీనేరమునకు నొక్కొక్కనికి రు 50 ల జరిమా నాయును కైల్సుకు సాధారణఘాతకు మరీ యేబది రూపాయలు జరిమానాయును విధించిరి. ఈజరి మానా మొత్తములు దరద్దప్పవంతురాలగు మా లీజిల్స్ కిచ్చినట్లు తీర్పు చెప్పిరి. ఫిట్టరు పనులు చేయుచు తీవ్ర నాధారముగడించుచుండు 17 మొదలు 25 వరకు వయసుగల యు వకులు విరోధార్థమురాలు విసరి మనుష్యులను జంపు వివేకీనులగు బాలురెట్లయిరో తెలియ రాదు. దొంగతనమునకు బోయి ఆడ్డము తగిలిన వానిని తప్పించుకొని పారిపోవ యత్నించుచు వాని ని చానవెరొడుటలో బలమైన ఘాతకు ను ద్దేశము లేదనుట యే మానసిక తత్వజ్ఞానమో యూహించలేము. నేరమునుండి నేరమునకు దిం

చుచు కడపట మోపిన నేరమున నిలువనప్పుడు తీర్మానము మరీయొక నేరము పై నిచ్చి ఆనేరము నకై శిక్ష విధించుటయే న్యాయశాస్త్రాను సార మో యెరుగరాదు. ఇంత దుండుగ మొచ్చిన దొంగలకు మొదటి శిక్షయని రు 50 జరిమానా విధించుట యెట్టి న్యాయద్వైత్యో వ్యంప నలవి గాదు. ఉత్సాహమునై ఒడతెరుంగక తప్పుదారుల బడి దురాగతము లొనర్చు హైందవ బాలురను నే మాత్రపు కరుణయైన చూపక యా జన్మాంత ము వెంటాడుటయు హైందవ ప్రాణములను చీరికి గొనక ప్రపంచము యూరోపియనులను నీ పగది యలసభావమున నదలి పెట్టుటయు బ్రిటిషు కోర్టులలో జరిగిన యెడల బ్రిటిషు న్యాయమున కెట్టి భంగమో ప్రభుత్వమువారు యోజింప వలసి యున్నది. మొన్న 21వ తేది కరీం నగరమున కూలీని చంపినందులకు హడ్డనుగారిని రు 500 ల శిక్షతో వదలుటయు ప్రభుత్వమువారు గమనింప దగినదే. బొంబాయి హైకోర్టులో జరిమానా చచ్చినవాని భార్య కియ్యబడినది. కరీం నగరపు కేసులో నీ గుణముగూడ కానరాలేదు. ఇట్టి కేసు లిప్పు డెక్కువగా పొడ సూపు చుండుటచే యెక్కువ జాగ్రత యవసరమని నమ్ముచున్నాము.

ఆస్త్రియా రాష్ట్రము విగ్రహము ప్రకటించినది. సర్వియాకు దగ్గరి చేవయి మాంటిని గ్రోరాష్ట్రమున నుండు అంటివారి రేవును ముట్టడించి రాకపోకలను ప్రతిబంధించినది. గ్రేప్రభువు ప్రారంభించిన సంధి యుపక్రమమునకు ఇట్టి ప్రాంసు లియ్యకొనినవి. జర్మనీసానుభూతిని తెల్పుచు ఆస్త్రియా హంగరీ అట్టిమాధ్యస్థ మొప్పుకొనదనియు శక్తిపంచకమును నాలోచించుట యుక్తమనియు దెలియజేసినది. రుష్యా రాష్ట్రము గ్రేగారి యుపక్రమ మూల సూత్రము చక్కనిదే యైనను ఆస్త్రియాతో నేరుగా నుత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడుపుకొనెద ననెనది. రుష్యావారు యుద్ధమునకు పొంగుచున్నారు. రుష్యాచక్రవర్తి జారుగారు వైస్యములను గొన్నిటిని పొలిమేరల వద్దకు బంపుచు “ఈరీతి యనస్థలు ఏడున్నర సంవత్సరములుగా పడినారము. ఇక చాలును” అని పల్కినారట! ఆస్త్రియా హంగరీ సర్వియాపై బడతీర్మానించు కొనియున్నది. ఆస్త్రియాచక్రవర్తి సర్వియావారి కుట్రలను వ్యంఛి తానుచేయు తీర్మానముల జవాబుదారీ నంగీకరించి ఆస్త్రియా హంగరీయొక్క శౌరవమును ప్రతిష్ఠను స్వామ్యమును నిలన బెట్టునిమిత్తము ఖడ్గము ధరించుట ప్రకటించియున్నాడు. లండను నందలి నానాదేశ రాయబారులును రుష్యా ఆస్త్రియా లొకరితి సమాధానమునకు వచ్చినవని యభి ప్రాయపడు చున్నారు. ఆస్త్రియా సర్వియా నాక్ర మించు కొనుట లేదనియు సర్వియాకు రాజధాని యగు బెగ్గ్రేడు మున్నగు ముఖ్యస్థానములు చేజి క్కిన వెనుక మరల సంధి కార్యములు నడుచుటకు కాలమిచ్చుననియు నమ్మకముగా తెలిపినందున రుష్యా జోక్యమిప్పుడు కలుగజేసి కొనదని వీరి విశ్వాసము. ఆస్త్రియా కొంచెమైనను సందిచ్చిన యెడల సర్వియాకు బుద్ధిచెప్పి సంధిచేయ గలసితి యందు రుష్యాయుండుట చేత నీయభిప్రాయము సరియని తోపలేదు. వార్తలు ప్రతి నిమిషమును భిన్న భిన్నములుగా లండను నగరమునకు వచ్చి చేరుచున్నవట! గ్రేప్రభువుగారి మొదటి ప్రయ త్నము ఫలమండకుండుటచేతను సందర్భములపైన వర్ధించిన రీతినుండుట చేతను ఆస్త్రియా చక్రవర్తి యొక్క ధృఢనిశ్చయము తెలియవచ్చియుండుట చేతను మహాసంగ్రామ మని వార్య మగునని తోచుచున్నది.

ఆస్త్రియా సర్వియా యుద్ధము.
చక్రవర్తిపార్కాసిన్ ఖడ్గపాణియగుట.
యుద్ధము ప్రకటించబడుట.
విరోధరాష్ట్రములవారి సన్నాహము.
లండను, జూలై 28:— ఆస్త్రియావారు యుద్ధమును ప్రకటించిరి.
లండనులో తెలియుట.
లండను జూలై 28:—ఆస్త్రియావారు యుద్ధమును ప్రక టించిన సంగతి లండనులో స్టాంపింగ్స్ చేంజి కార్యస్థానము మూసినతరువాత తెలిసినది.
రాజీ ఆశ.
లండను జూలై 29:—ఆస్త్రియా, రషియాదొరతనముల వారికి తంతిద్వారా ఉత్తరప్రత్యుత్తరములవలన జరుగుచున్న ఆలోచనలను బట్టిచూడగ, విరోధాఖండములో పుట్టినన్ని యుద్ధాన్ని ఆర్పివేయబడునను ఆశ కొంచెము కలుచున్నది.
ఆహారపదార్థముల వెలలు.
వియన్నా:—ఆహారపదార్థముల వెలలు ఏబదిరెల్లు వృద్ధి యైనవి. మార్కెటులోని సాఫ్టికీపరులరు కొల్లగొట్టి దొమ్మి గావించిరి.
జర్మనీ, ఫ్రాన్సుల యుద్ధసన్నాహము.
లండను జూలై 29:—జర్మనీవారు సేనను, నావికా దళమును జాగ్రత్తపరచు చున్నారు. (ఫ్రాన్సు ముఖ్యపట్టణ మగు ప్యారిసు నగరములో రహస్యముగ యుద్ధప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.
బ్రిటీషు సౌకాస్థానములు.
బ్రిటీషు సౌకాస్థానములలో పనులు చురుకుగా సాగు చున్నవి.
రషియావారి సంతోషము.
యుద్ధప్రకటన రషియావారికి ఆనందమును కలిగించినది. రషియా ప్రజలు సంతోషమును వెల్లుచుచు కేకలువేయు చున్నారు. పీటర్సుబర్గనగరమునందలి బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి రాయ బారుల కచ్చేరీలయెడల జనులు గుంపులుగగూడి ఆనందధ్వా నములు సల్పుచున్నారు. పోలీసువారు గోలజరుగకుండ ఆహ వారు.
ఇటలీ మంత్రుల భేదభావము:— ఇటలీదేశముయొక్క పరదేశ వ్యవహారములను జూచు మంత్రియగు మార్క్విసుడి రాన్ గియోలియానోగారికిని, ముఖ్యమంత్రియగు సెనాతుస్లావ డ్రాగారికిని, సర్వియా, ఆస్త్రియా కల్లోలములో అభిప్రాయ భేదములు కలిగినవి.
ముఖ్యమంత్రిగారి అభిప్రాయము:— మనము ఎవరిపక్షము అవలంబించక తటస్థముగ నుండవలయునని ముఖ్యమంత్రి గారనిరి.
సోషలిస్టుల సభలు.
యుద్ధము చేయగూడదని సోషలిస్టులు 28 సభలను బర్లినులో చేసినారు. సంగీతధ్వానములవలన నుపన్యాస ములు వినబడినవికావు.
లండను టైముస్ సలహా
లండను జూలై 29:— మనము భేదములను ఇప్పుడు మగచి పోవలయును. యూరోపు ఖండములో ఘోరమగు కల్లోలము జరుగుటకు సిద్ధముగ నున్నది. ఈ సమయములో మనమందరము ఏకమై కల్లోలము జరిగకుండ ఆవలయును. మన గవర్న మెంటు మారు విషయమును ఇప్పుడు కట్టి నెట్ట వలయునని లండను టైముస్ పత్రిక ఇంగ్లండు ప్రజలకు సలహా నిచ్చుచున్నది.
అంటివారి రేవుముట్టడి.
అంటివారి రేవులోనికి రాకపోకలకు ప్రతిబంధక మేర్ప రచినారు.
ఆస్త్రియా చక్రవర్తిగారి తీర్మానము
ఆస్త్రియా చక్రవర్తిగారు సర్వియా వారికుట్రలను గూర్చి వ్రాయుచు నిట్లు ప్రకటించిరి:— నాతీర్మా నమువలన గలుగు పక్షపాత సాన మేమో నాకు తెలి యును. ఈ విషయములో నేను భగవంతుని కెంతవరకు ఉత్తర వాదిని కావలయునో నేనెరుగునును. ఆస్త్రియా హంగరీకి శౌరవము గొప్పతనము, రాష్ట్రీయకృతమును సాధించుటకునే నాయుధముచే బూనితిని.
ఆస్త్రియావారి ప్రఖ్యములు.
వియన్నా:—ఆస్త్రియా హంగరీ రాజకీయ వ్యక్తియని మూలకేకాదు. తామందలు నొక జాతివారమే యను విషయ మిప్పుడు విరోధాదు ప్రకటింపనున్నారని దొరతనమువారి పక్షపు పత్రికయగు క్రెమెడెన్ బ్లాట్ అను పత్రిక వ్రాయు చున్నది.
సర్వియా అహంభావము.
సర్వియాయొక్క అహంభావము ఆస్త్రియా సంతో క్త సత్వమువలన విచ్చిన్నము చేయబడును.

రవ్యావారు వైద్యమును సమకూర్చుట

చక్రవర్తిగారి ప్రసంగము

లండను జూలై 28:—టయ్యును ప్రతికూట కంటుపీటర్సు బరోనుండి యిట్లుని తింటివచ్చెను:—రవ్యావర్తి బారుగారు ఫిన్లండు నందలి కేసుకు వెల్లిరి. వైద్యమును సమకూర్చును తీరుపుచ్చుచు “ఏడున్నర సంవత్సరములనుండి, మనమిట్టి కల్లోలము పెన్నిటికోనిలువగలిగితిమి. ఇది చాలు.” అని చెప్పినట్లు.

జర్మనీవారికి నూచన.

ఆసమయమునందే జర్మనీవారికిట్లు తెలుపబడెను:—మీరు వైద్యమును సమకూర్చినచో మా వైద్యమునందలి మిగతాభాగమునుగూడ సమకూర్చెదము.

స్వర్ణయావారి వరతులు.

అస్త్రియావారి ఆగ్రహము.

వియన్నా జూలై 28:—తమ వరతులకు స్వర్ణయా వారిచ్చిన జవాబును అస్త్రియావారికి వారతనమువారు ప్రకటించిరి. స్వర్ణయావారి జవాబు త్విషికముగ నుండ లేదనయి కారణములు గూడ ప్రకటించిరి. సార్ కేవో హత్యల విషయమున స్వర్ణయావారు తమంతట తామే విచారణచేసి యుండవలసినదని అస్త్రియావారి తనమువారు నొక్కి చెప్పుచున్నారు.

స్వర్ణయావారు కుట్రచేయుట

అస్త్రియా హంకారివారు పంపిన ఆంత్యసంక్షేపమునందలి వరతులలో కొన్నిటిని స్వర్ణయా వారు మార్చిరట. ఇంతియగాక స్వర్ణయావారు కుట్రలు చేసినని దోషమాటాపించుచు ప్రకటించబడినది.

చందలమైన స్థితి.

ఈసమయమున నోకికతో నుండుటయే సాధనము. స్థితి గతులు చాల చందలముగ నున్నవి. నిమిషమున కొకవార్త తెలియుచున్నది. యుద్ధము జరుగునా లేదాయని నిర్ధారణ చేయ నెంచుట నిష్ప్రయోజనము. ఆలస్యమైన కొలది లాభము కలుగునని మాత్రము చెప్పవచ్చును.

రాబోవు విషయము.

స్వర్ణయావారిపై దండెత్త నాస్త్రియా హంకారివారునిశ్చయించిరవ్యావారున్నట్లున్నది. యుద్ధమునకువచ్చినచో జర్మనీ వారుగూడ యుద్ధమునకు బయలుదేరుదురు. అట్టి సమయమున సర్ ఎడ్వర్డుగారు నిన్నను నూచించినవిషయము సంభవించును.

జర్మనీవారి యభిప్రాయము.

జర్మనీ వారిట్లుచెప్పినది రాయబారుల సభావిషయమున రూటరుకు తెలిసినదట:—సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారి యభిప్రాయముతో మేము మనఃపూర్తిగా నేకీభవించుచున్నాము. కాని అస్త్రియా హంకారివా రిట్టి విషయమును మధ్యవర్తుల మూలమున పరిష్కరించుకొనుట కష్టపడదు గనుక నీసభ జరుగునట్లు కనుపడదు.

రాయబారుల సభకంటె కొప్ప రాష్ట్రముల వారె ప్పుటి కప్పకు కూడబలుకుకొనుట మంచిది.

జర్మనీ వారికాదశము.

బెర్లిను జూలై 28:—జర్మను నావికాదళము కీలు నొద్దను, విల్ హెల్ము హెకేయొద్దను సమకూడుచున్నది. బ్యాంకులు - కరుణ.

నేనింగున్ బ్యాంకులలో నుండి సొమ్ము తీసివేయుచున్నారు.

రాయబారుల యభిప్రాయము.

లండను జూలై 28:—లండనులోని రాయబారు లిట్లు అభిప్రాయపడుచున్నారు. అస్త్రియా హంకారి వారును రవ్యావారును సమధానపడి యుండవచ్చును. అస్త్రియావారు స్వర్ణయాను జయించుననియు, ప్రభుత్వముక్రిందకు దీసికొన మనియు, చెప్పియుండవచ్చును. అస్త్రియా హంకారివారు బెల్ గ్రేడు మొదలగు ముఖ్యస్థానముల నాక్రమించిన తరువాత స్వర్ణయా వారాలోచించు కొనుటకు కొంతయవకాశ మిచ్చెద రని తోచుచున్నది.

సర్ ఎడ్వర్డుగారి సలహా.

గ్రేగారి సలహాను రషియా వారతనమువారు ఆంగ్లక రించినారు. ఆంగ్లకరించినను రషియావారు వెనుకటికెనే అస్త్రి యావారి అభిప్రాయమును ఎప్పటికప్పుడు కనుగొనును, తమ అభిప్రాయమును వారికే తెలుపుచుండును.

రైలుస్టేషనులను ఆధీనము చేసికొనుట.

లండను జూలై 28:—జర్మనుసరిహద్దులలో నున్న రైలుస్టేషనులను జర్మను మిలిటరీవారును రషియను సరిహద్దుల లోనున్న స్టేషనులను రషియను మిలిటరీవారును వశపరచుచున్నారు.

కామన్సునభ.

సామాన్యల్యాండు క్యవహారము.

లండను జూలై 28:—కాలనీల సెక్రటరీయగు హార్కోర్ట్ గారు నేడు కామన్సునభలో ఇట్లు చెప్పినారు:—సామాన్య ల్యాండు దేశమునందలి బురావో బహుళా సెప్టెంబరులో బ్రి టీషావారిచే ఆక్రమింపబడును.

మలయా ద్వీపములు.

మలయా ద్వీపముల వారతనమువారికి కావలసిన ఆపస్య ప్రస్తుతియు పుచ్చుకొనుటవలెను.

సింహళము-నల్లమందు.

సింహళములో పూర్వమునుండి నల్లమందును తినుచున్న వారు చనిపోయినతరువాత, ఆదేశములో నల్లమందును, ఎక్కువను ఉపయోగింపరు. అంతట సింహళములో నల్లమందు అపురూప మగును.

సింహళములో సారాయి బట్టీలు.

సారాయిబట్టీలను కట్టి సారాయిని తయారుచేయుటకు సింహళపు గవర్నరుగారు ప్రజలకు లైసెన్సుల నిచ్చుటకు సిద్ధముగనున్నారు. కాని ఆ బట్టీలవలన వచ్చు లాభమును అనుభవించు హక్కును ఇంక ఇతర స్థానాయములను గలగ జేసినగాని ప్రజలు ఈ పనిని ఆదలంబింపరు. అట్టి సదుపాయములను హక్కులను ప్రజలకు యిచ్చివేసిన తరువాత తిరిగి వారిని వారధవ్వనుండి లాగికొనుట కష్టమగును. సారాయి బట్టీలను గవర్నరుగారి కట్టించిన హాగుండును.

ఈస్టు ఇండియా సంఘము.

భామను సమృద్ధిగారి యుపన్యాసము.

లండను జూలై 28:—లండనునందలి ఈస్టుఇండియా అసోసియేషనునకు దుపయ్యసించుచు నిడివలో బొంబాయి పక్షకు వర్క్సును డిపార్టుమెంటులో పనిచేసిన భామన్ సమృద్ధిగారిట్లు చెప్పిరి:—ప్రత్తిని పండించుటకు సింహళముకంటె మేలైన ప్రదేశ మెక్కడను లేదు. 1000000 బేలల దూరిని పండింపవచ్చును. సింహళేశ మీజపు దేశమును బోలియున్నది. శ్రేష్ట తమమైన ప్రత్తిని పండింపవచ్చును. 1000000 యకరముల భూమియందు ధాన్యమును పండించుచున్నారు. ఆయినను సింధునదికి తూర్పున వరివేయుటకు పనికిరానిభూమి చాల నున్నది. దీనివై కాల్యము 6000 చదురపుమైదు. దీనిలో ప్రస్తుతము 100000 యకరములలో మాత్రము ప్రత్తి పండింపబడుచున్నది. క్రమమైన నీటి సదుపాయముండినచో అంతకు రెట్టింపు భూమిలో పండింపవచ్చును. దీనివలన దొరతనమువారికి సాలుకకు పొ.250000 నుల లాభము వచ్చును.

అతి మూత్రవ్యాధి.

డాక్టరు సాటర్న్సును.

అతి మూత్రవ్యాధి విషయమై శోధించుటకు డాక్టరు సాటర్న్సును గారిని మదరాసు గవర్న మెంటువారు నియోగించిరి. ఈ వ్యాధివిషయమున నిటీవల జర్మనీలోజరిగిన పరిశోధనలను గ్రహించుటకై జర్మనీదేశమునకు వెళ్ళుదురు. అచ్చట నుండి తిరిగి సెప్టెంబరులో మదరాసునకు బయలుదేరివచ్చెదరు.

ప్యాసినుహత్య-దోషివిడుదల.

ప్యాసిను జూలై 28:—ప్యాసినులో ఇదివరకు మంత్రిగా నున్న కైలాష్చంద్రగారి భార్యయగు కైలాష్ చంద్రసారి, “ఫిగారియో” అను పత్రికాసంపాదకుని తుపాకితో కాల్చి చంపినదనియు, తమ విచారణ జరుగుచున్నదనియు, తెలుపబడినది. ఈమెను బిడుదలచేసినారని నేడు తంతివాస్తవ్యుని.

అంగ్లో పెన్సియను ఆయుర్లకంపెని.

ఈ కంపెనీయందు దొరతనమువారి వక్షమున పెండక యెక్స్ క్షీసెయో డ్రాక్టరుగ, లార్డు ఇంచీఫుగారు నియమింపబడిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు.

దక్షిణహిందూస్థానము.

బంగారము తీసికొని మోసమునందు.

కల్లికోట జూలై 28:—పాలకూరులో పంచాప కేశయ్యకు అనునతడు కాసులనుండి బంగారమును చూచుచుచేసినందునకై తమ తీసికొనిరాబడినది. అతడు కల్లికోట వెనున్నబట్టి ఏ. ఇడింగుటను వి. సి. యి. గారు విచారించి ముద్దాయిని విడుదలచేసిరి.

పూర్ణానది వరదలు.

సికింద్రాబాదు జూలై 28:—పూర్ణానదికి వరదలు వచ్చినందున పరాసరిగ ప్రయాణముచేయుటకు పీలులేదని రైలు వే యధికారులు తెలియజేయుచున్నారు.

బొంబాయి

ప్రాధానరు జి. యాజ్ఞాసిగారు.

బొంబాయి జూలై 28:—వై బాముదొరతనమువారు నూతనముగ పురాతనకట్టు పరిశోధనశాఖను యేర్పాటుచేసిరి. దీనికి బంగారావిద్యాశాఖకు సంబంధించిన ప్రాధానరు యాజ్ఞా సిగారు నూతరింపెండెంబంగ నియమింపబడిరి.

బెదిరించి డబ్బులొగినందునకు శిక్ష.

బొంబాయి జూలై 28:—మొన్న మొన్న నే సోబ్దరు పనిమండి తప్పించివేయబడిన అల్బర్టువ్రైసు అను యూరోపి యనుడును, విలియము వోకోఫు అనునతడును పోలీసు ఉశ్వ్య గులమని మారువేషములు వేసికొని తన్ను బెదిరించి డబ్బులొగి నందునకై జైమునచ్చినా సర్వాంశితాబకు అనుపాద్యి ముగ నుకు కేసుతీసికొనివచ్చెను. ఈ కేసును బొంబాయి మోక్షాగ్రా సెషన్సులో న్యాయమూర్తి మేవర్డుగారు విచారించి తీర్పు జెప్పిరి. ఏడుగురు యూరోపియనులును, ఇద్దరు ఈజిప్షియనులును కేసులో జ్యూరరులగ నేర్పాటుచేయబడిరి. ఏమన్న లాగినవేరముక్రింద ముద్దాయి లిద్దరు దోషిగృహనియు, సోదీను ఉద్యోగిగృహుడని మారువేషము వేసికొనిన నెరముక్రింద మొదటి ముద్దాయి దోషిగృహుడని యు జ్యూరరులు తమ అభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. మొదటివేరమున కిద్దరు ముద్దాయిలకు చెరిమాడు సంవత్సరములకనఖియరును, మారుగూఢాచారిల జరిమానాయు, విధింపబడినవి. ఈ జరిమానా చెల్లించరా యెడల ఆ కేసిమాసముల ఖియరు ననుభవించు నట్లుయొప్పు చేసిరి. మరెయొకసంవత్సరపు కనఖియరు విధింపబడినది. ఎని మానాసొమ్ము చెల్లించబడినయెడల ఫిర్యాది కిచ్చుకట్టాజ్ఞా పింపబడెను.

కరాచీ నర్తకి సంఘము.

కరాచీ జూలై 28:—డీప్లికెట్టు మునిసిపలులిట్లు ప్రస్తుతము బొంబాయి శాసనసభలో విచారంప బడుచున్నది. ఈ బిల్లునంగీకరించుచు కరాచీ వర్తకసంఘమువారు తీర్మానించిరి.

పటాలమునుండి పారిపోవుట.

బొంబాయి జూలై 28:—మహా కనఖియలో నుండిన రెండవహోరు-షిన్ను పటాలములో పనిచేయుచుండిన వైని కుడు డబ్బెయు. టి. హాసు కోంబే యనునతడు పటాలము వదలిపెట్టి పారిపోయినందునకై నేడు సోఫా చెసిడెన్సి కేజి స్ట్రీటుగారి యెదుట విచారించబడెను. ముద్దాయి తన ప్రయాణమునకు కావలసిన పనుల నన్నిటిని నీళ్ళము చేసికొని యున్నాడు. నేటి యుదయము అస్త్రిలియాకు వెళ్ళవైయుండెను. ముద్దాయిని విలిటరీ అధికారులసాక్షానము చేయుటకై న్యాయాధికారి యుక్తగృహ చేసెను.

బొంబాయి శాసనసభ

ప్రాణా జూలై 27:—కేటి మధ్యాహ్నము కాగ్గిలు భవనమునకు బొంబాయి శాసనసభ ప్రాంగణమైరి. ప్రజత పహించిన వెల్లింగ్టను ప్రభువు ఆగ్రాసూధి పర్యమును వహించెను. సభ్యు లనేకులు సభ నలంకరించిరి. క్రొత్త సభ్యులు మూములు ప్రకాశము ప్రయాణముచేసిన తరువాత సభకు ఉపక్రమంపుడు క్రొత్తగవర్నరుగారు ఇట్లు చెప్పిరి.

పోర్టుంజిప్రభ్య మొదలు.

నేడు మనము దుఃఖముతో సమాజేశ్చేనాము. ఈమః ఖము మనకేకాదు. ఇం డి యా లో ఆందోళని కనిపినది. కాని ఆందోళిక్కుమనకుతలిగనముఖమువిపరీము. విలయంగరా కి కొద్దికనులక్రింద హార్డింజిప్రభ్యి లండను వెళుమందగా ఉత్సాహముతో ఆమెను మనమువందించిమి. శిశిము స్వస్థపడి, సంప్రజ్ఞాహ్యమును పొంది ఇండియాకువచ్చి ధైర్యవీర్యుని ఇండియనుల జేమమునకుగాను పోటుపడులని ఉత్సాహ పూరితముగను మాటలను చెప్పితిమి. మనయాశ విరాళమైనది. మనమొకటి కలచిన భగవంతుడొకటి కలచినాను. భగవంతు డామెకు శాశ్వతమగు విశ్రాంతి నొసగినాడె. ఈ మె మ గణ ము వ ల న ఇం డి యా శ శ మొక

రంగూను జూలయి 27:— ఇక్కడ పడవ పండితులు
బరుగుచుండగా నొప్పు ప్రమాదము సంభవించినది. ఈపండితులు
అను, ఏమచ్చిప్పు పడవలు బయలుదేరవచ్చి, వీరిలో ౧౬ వీరు అనుపడవ
మునిగిపోయి దీనిలో నుండిన ఆట్లరు తెప్పను పట్టుకొని వేలా
డుచుండిరి. దగ్గరనుండిన పడవమీదనుండి త్రాడువేయగా,
నిద్దరు దేశీయులు పట్టుకొని ప్రాణములు రక్షించుకొనిరి.
ఇంకొక పడవ మరియొద్దగని రక్షించెను. పోలీసు యినస్పెక్ట
రును, హేగ్రీసు పోస్టుమాస్టరును తెప్పనుపట్టుకొని వేలాడు
చుండిరి. వీరిలో ఇనస్పెక్టరు ఈదగడడు. కాని పోస్టుమాస్ట
రును రక్షించుటకు, త్రాడువేయుటకు పూర్వమే నీటిలో
మునిగిపోయి కనుపడలేదు. ఇనస్పెక్టరును పడవమీదవేసి తైద్య
శాలకు దీసికొనిపోయిరి. పోస్టుమాస్టరు ఇక్కడకు వచ్చి
రెండవమాసములయినది:

రంగూనులో దర్బారు.

రంగూను జూలై 28:—గర్వ మెంటు భవనమున ట్రైబ్యేటలు కర్నూలు గారు సేటిసాహెబ్ కాల మొక దర్బారును జరిపిరి. సివిలుయూద్వేషలుగా మిలిటరీ యూద్వేషులును చాల మంది విచ్చేసిరి. ఛీఫ్ కౌర్టు న్యాయమూర్తులును కొందరు శ్రీ లును, తదితరు ల సేతులునకూడ వచ్చియుండిరి. పతకములు, బిరుదములు మున్నగు బహూసములు 45 సమర్పించవలసి యుండెను. బి. ఎస్. కాకేగారికి సి. ఎస్. వి. బిరుదమును, ట్రైబ్యేటల కర్నూలు టెల్లు గారికి సి. వి. ఇ. జే. డిహారిసు గారికి సి. వి. ఎస్.ను, రంగూనుబ్యాంకుకు మేనేజరు డైర క్టరు పి.వి. చిర్లవాడగారికి కె. సి.వి.స్. పతకమును సమర్పించ బడినవి. దర్బారు ముగింపునకు వచ్చునపుడు సర్ మాన్వేఆడ మునుగా రిట్టుపక్కసింపిరి. ట్రైబ్యేటలు గవర్నరు నిర్వర్తించ వలసిన కార్యములలో బహుమతులను పంచివెట్టుట చాల సంత్రివకర్తమైనది. నేడు బహుమతులు పుచ్చుకొనిన వారిలో నానాజాతులవారున్నారు. ఉద్యోగములలో ననేక శాఖలకు సంబంధించినవారున్నారు. అధికారులు కూడ నున్నారు. ప్రస్తుతము బహుమతులు పొందుటకు నిర్ణయింపబడినను, తమ తమ భర్తములను నిర్వర్తించి పాలకుల గౌరవమును పొందవలసిన వందలకొలది యుద్వేషులకు ప్రతినిధులయి యున్నారు. రాష్ట్రీకార్య విరహమునందు నాకు తోడ్పడుచున్న యు ద్యోగులందరికిని వందనములను సమర్పించుచున్నాను. రాజ ఛక్రతోను అత్యంత భావముతోను ప్రజలు నాకు సహాయ ము చేయుచున్నందునకును వందనములు. వారి సహాయములేనిదే ప్రస్తుత ముండిట్లు కార్యనిర్వహణ ముత్సాహకరముగ నుండ కి విసగుదలను పుట్టించునదిగ నుండును.

కాలమానము.

సిమ్లా జూలై 29:—హిమాలయపర్వత ప్రాంతముల యొక్క తూర్పుభాగమున వన్ ముహెచ్చి ద్వీపకల్పము యొక్క దక్షిణమున తగ్గినది. బరిస్సాతీరపు దక్షిణభాగమున వాయువుమెక్కణ్ణిలిగతులు కొంచెము నిలకడకైపియున్నవి. లోయరు బర్మా, ఆస్సాము, బరిస్సా, సంయుక్తరాష్ట్రముల తూర్పుభాగము, పంజాబు తూర్పు, ఉత్తరభాగములు, గుజ రాతు, మధ్యహిందూదేశము, మధ్యరగకాల తూర్పుభాగము, హైదరాబాదు, చెన్నై ప్రకృత్యక్షములలో సర్వత్ర వర్షము పడు చున్నది. అప్పురమార్క, బంగాళము, చోటా నాగపురము, సంయుక్తరాష్ట్రముల తూర్పుభాగము, పశ్చిమోత్తర 'పర గజాలలో నక్కడక్కడ వర్షించుచున్నది. బీహారు పంజాబుకు నైఋతి భాగము, కాశ్మీరము, రాజపుత్ర స్థానముయొక్క దక్షిణభాగము, ద్వీపకల్పముయొక్క పడమటితీరమునను, కొన్ని జిల్లాలు పడినవి. నూచన:—మధ్యరాష్ట్రములు, గుజరాతులో వర్షము హెచ్చి, ఉత్తరపు కొనును తగ్గును.

వృత్తాంత లేఖలు

భీమవరం వార్తలు.

(ఒక విలేఖకునియొద్దనుండి)

ప్రజాగోగ్యము. భీమవరము జూలై 25:—భీమవరం తాలూకాయందలి చాల గ్రామాలలో కలరా విశేషముగ నున్నది. భీమవరములో మాత్రము కలరా తగ్గినది. వారమురోజులనుండి వర్ష చిహ్నములు ప్రారంభమయి చిన్న చిన్న వానలు కురియుచున్నవి. ఆకుపీడు మున్నగు గ్రామాలలో కలరా హెచ్చుచున్నది. పల్లెటూళ్ల యందు వర్ష కాలమున చాలినంత పురుగుదొడ్డులేవు. పల్లెటూళ్ల చిహ్నులు అక్కినప్పు గమనించుటలేదు. రయితులకష్టములు. ఊడ్చుజనులకు రోజునకు రి ఆకాలు మొదలు రు 0-8-0లు వరకు కూలి యిచ్చుచున్నారు. కూలి అమితముగా హెచ్చు చున్నది. ఈకూలి హెచ్చుటవలన సేవ్యగాండ్లు చాలబాధ పడుచున్నారు. కలరా ఉండటవలన వితర ప్రదేశమునంది కూలీలు రానికారణముచేతను నిక్కడ చాలినంతజనులు లేక పోవుటచేతను వ్యవసాయముకాక సేద్యగాండ్లు చాలబాధ పడుచున్నారు. వెంకయ్య వయ్యేటికాలువరుస్థితి. ఈకాలువ పూర్వము గోదావరినదిలో పుట్టిినది. అనాదినిర్దుగు కాలువ అయినను అనకట్ట కట్టినతరువాత నీ కాలువలోచాలభాగము మురుగునీటికి నుపయోగించుచున్నారు. ఈకాలువ చివరను 38 వ మైలులోనున్న చినకాపరము లగాయతు 10 మైళ్ల దూరముననున్న యేలూగుపాడు లాకు వరకును చినకాపరము లగాయతు 5 మైళ్లు పాతవయ్యేటిని రమారమి 25000 యెకరములు సాగుఅగుచున్నది. ఈ కాలువ భూములు సామాన్యముగా మునకకు ముందుగాను సాగుబడికి వెనుకగానున్నవి. ఈ మురుగుకాలువ సాగుకుకూడ గవర్న మెంటువారు తూరలు నెట్టియున్నారు. ఈ సంవత్సర మీ భూములకు జూలై 25 తాగిఖునచ్చినను నిప్పటికి రమారమి యు 5000 అందువేల యెకరములు అయినను సానై యుండ లేదు. ఈ సాగుయిన భూములయినను విశేష పల్లపుభూములై

యున్నవి. హైలెవె లుఫానల్స్ కాల్యలకుమాత్ర మీ పద్ధతి నుపయోగించినను నిక్కడ నుపయోగించలేదు. ఈ కాలువభూములు సమానపురుట్టుములో నున్నవి. నీరు హెచ్చు కట్టుటకు నై గ్రామాదులవారి మురుగునీటి తిగాదా రాగలను. సాగు తరుణమందయినను చాలినంత నీరు సప్లయిలేదు. తూర లుచాలవు. వానముగోజాలనుంచి మాసుబడివిజన్ ఆక్కినరువారు మాకాలువమీదకు దయచేసియున్నారు. ప్రస్తుతము నీరు సప్ల ధ్ధిగా సప్లయిచేయుచున్నారు. వర్షము సహాయమైనది. తనిమ్మ కాలువలకు సాగుబడి పూర్తికావచ్చినది. అధికారు మంచి వారయినను కాలువనుస్థితిచే సాగుబడి ఆలస్యపగుచున్నది. బహుశః నీరు అంతయు మాకేరాగలదు. ముందువ్యాసములో నీ కాల్యస్థితి వివరముగా వ్రాయవలసి యింతటితో విర మించినాను.

రాజమండ్రి వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి)

కాలమానము.

రాజమండ్రి జూలై 26 తేది:—ఇచ్చట సుమారు వారము రోజులనుండి ముసురుపడినది. ఒకనాడైనను తగినంత వర్షము కురియలేదు. కాని రాత్రిపగ లొక్కమోస్తరుగా చినుకులు పడుచున్నవి. ప్రజలు చాల చిహ్నులుపడుచున్నారు. బీదవార లుండుట కిండ్లులేకయు, కట్టుటకు వస్త్రములులేకయు, ఉన్న ఒక్క వస్త్రమైన నుతికియారవేసికొనుటకు ముసురుచేత చాల చిహ్నులుపడుచున్నారు. రోడ్లు కొన్ని బురదతోనిండి యనా రోగ్యముగా నున్నవి. కొన్నిచోట్ల వైడ్డుకాలువలలేక గుమ్మ ములముందర నీరునిలిచి, క్రమమున మురిగి యాగలు రోమలు మొదలగు క్రిమీటుకుంబుల కాన్పవడై, యిండ్లలోనుండు వారి కెంతయు, బాధకలుగజేయుచున్నవి. ఈ సంగతి మ్యునిసి పలువారు గమనించెదరుగాక. కలరా. కలరాదేవత యచ్చటచ్చట వ్యాపించియున్నది. మహాచి కూడ నున్నది. ఇంతవరకు కొంచెమైనను తగ్గలేదు. ప్రజ లాపీఠు లందు నడచుటకు భయపడుచున్నారు. గోదావరి వరదలు. గోదావరి వరదలు. కొట్టుకొనివచ్చుకలప తీసి కొనువారును, అఖండ గౌతమిలో స్నానము చేయువారును, పూజలు మొదలయినవి సల్పువారును, నివియన్నియు సంతో షముగా చూచువారును, వేసవేలు జనులు నిత్యమును గోదా వరికి వచ్చుచున్నారు. గోదావరినిండి చూచుటకు చాలభయం కరముగా నున్నది. బొబ్బరలంక మొదలైన చోట్లకు వెళ్లు నెడదీయరు, బాగుగా నడచుచున్నది. పోలవరం వెళ్లు చిన్న స్త్రీమరు మరమ్మతులోనున్నది. ఈ స్త్రీమరు బాగుపడువరకు, పోలవరం మొదలగు చోట్లకు వెళ్లుజను గోదావరికావల వావలమీద వెళ్లుటకు చాల భయపడుచున్నారు. గోదావరిలో కొట్టుకొనివచ్చు పుల్లలకొర కాకచేత చిన్న పిల్లలు లోతునకు వెళ్లి, యిదివరలో నిద్దరుపిల్లలు చనిపోయినట్లు తెలియవచ్చు చున్నది.

ఒక బాలికారక్షణము.

జూలై 25 తేది, రాజమండ్రి యిస్కూ సుపేట రోడ్డుసమీ పమున నొక 10 సంవత్సరముల యాగుగుల బాలిక తమ బొడ్డి లోనికి వచ్చినందులకుగాను, ఒక యాబోతును బెడ్డతో బెడ రించగా నది కోపావేశమై రంకెలువేయుచు, చెంగున నాబాలి కను పొడచుటకు వచ్చుచుండగా, నాబాలిక భయంబున కేకలువేయుచు, పరుగుత్తుచు క్రిందబడినది. ఇంకొక్క శ్రుతి కాలంబున నా యాబోతు నాబాలికమీదబడి ప్రాణాపా యము గలిగించియుండును. ఇంతలో, పాలెపు అగ్రస్థరాజను నతడా దారినిబోవుచు, నిదిచూచి, యాబోతును మెడబట్టికెంటి వైచి యా బాలికను రక్షించి, తలిదండ్రులకు నొప్పవెప్పెను. ఇట్టి పరోపకారియొక్క హౌస్వ్యస్థ్యములు కొనియాడ దగి యున్నవి.

వేంకటగిరి వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖకుని యొద్దనుండి)

వేంకటగిరి జూలై 24:—ఈ ప్రాంత్య మున నిదివరకు ఒకపడును వర్షమైనను నీటిని జనులు జంతువులు నీటికై పరితపించు చున్నారు. భీమవరం వచ్చికి యిండి పశువులు ఆహారమునకై మిక్కిలి అలసియుండును. పాలు వెరుగునకు కరువైనది. నెయ్యి కేకలు 2 లక్షయము త్త లేదు. బైవకపవలన రెండు లక్షల జనులుగ మేఘము లాడుచు చినుకులు పడుచున్నవి. భీమవరం మంచి వర్షము కురి సిన జనుల బాధ తగ్గును.

ఈరియెద్ద వంశెన

ఈ యూరినుండి బయటకి వెళ్లవలెనన్న వివరమును నేటిరెండువలసియున్నది. ఇదిన్నియేరు గానుండినవర్ష కాల మునందు వగదవచ్చిన రెండువూగునెనులవరకు దీనిని దాటు ట కష్టము. ఏటినిండ గుండురాళ్లు చులుగా నున్నవి. కాబట్టి దీనిపై నొక చిన్న వంతెన యిరుముతోవేసి యున్నారు. దీనిపై బండ్లు ఎల్లప్పుడు నడచుచుండును. లోకల్ బోర్డు యింపనీయరు గారున్నదని యిప్పటికి ఆరుమాములకు ముందు మాసివేసి మరుమ్మకు ప్రారంభించిరి. ఇదివరకు దానికి కావలసిన యినుప మాలములు పల్లెటూరలేదు. లోకల్ బోర్డు దీనిని నియమి అడిగిన వాటి కొక్కై కంసెనెలకు వ్రాసియున్నారని చెప్పు చున్నారు. ఈ వంతెన త్వరలో రిపేరీ కానందున మరుపు బండ్లు పడుకప్పును వ్రాసికేరదు. ఏటిలో బండిని లోకజాలక బలిష్ఠమయిన యెద్దులుకూడ నిలిచి పోవుచున్నది. ఇందును గుటించి, శ్రీశ్రీ మహారాజా గారు, శ్రీ శ్రీ కుమార గా గా గారు మొదలగు రాజ బంధవులును, పురజనులును ఎన్ని మో ఉత్తరములు డిప్రీ ట్టు బోర్డు ప్రసిడెంటుకు, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుకు, డిప్రీట్రబోర్డు యింజనీయరునకు అర్జీలు పంపియున్నారు ఒక్కరికికూడ జవాబు పంపియుండలేదు. డిప్రీట్ర బోర్డువాని పనులిట్టి నీటిలోనుండుట మిక్కిలి చింతనీయును. దివాన్ బహుమారు ఆర్. గామపల్లెదరావుగారు కలెక్టరుగానుండి యు నీ విధముగ జరుగుచుండుట జనులకు ఆశ్చర్యముగ నున్నది.

నీటినిబోగించు పుస్తకములు.

మా మహారాజాగారి పాత్రులకు గురువుగాయండు నెమలి. సుబ్బరావు పంతులుగారు హిందూబాలకుల హిందూ నీతిమత విషయముల నేర్పుటకుగాను, “హిందూబాల నీతి మత విద్యాభివర్ధన గ్రంథమాలిక” యను పేరుతో చిన్న చిన్న గ్రంథములను వ్రాసి ప్రకటించుచున్నారు. వారు ప్రథమమున “శ్రీ వాల్మీకిచరిత్రము”ను ప్రకటించిరి. రామాయణమును నీటి కథా రూపమున ముద్రింపవెంటి అందులో “రావణుని పూర్వ చరిత్రయు” అనుకథను వ్రాసిరి. వేంకటగిరి మహారాజు గారు దీనిని జిత్తగించి గ్రంథమును ఆచ్చువేయుటకు దావలసి యుండు రూ 75 లు సుబ్బరావుగారికి కరుచేసిరి.

నిడదవోలు వార్తలు.

(మావిలేఖకునియొద్దనుండి)

వార్తలు.

నిడదవోలు జూలై 25:—నిడదవోలు వార్తలు మిక్కి లి నెడ్దది. ఒక మొగదగర్ ఇరువది నాలుగుగంటలు బాట సాగులు బల్లకట్టుమీద కాలవ దాటుచుండురు. ఈ వార్తలు మీద రెండుకోసలను రెండు కిప్సెలయిట్లుకలవు. రైలుస్టేష నునకు ఎదురుగానుండు లయిటొక్కటి వెలిగింతురుదాని రెండ వది వెలిగించనే వెలిగింపరు. తెల్లవారినదాక కిప్సె లయిటు బల్లకట్టుదాటుచోట నుండుట యుపసాము. అచ్చటనే బండ్లు కూడ దాటును. సాలునకు కొన్ని నేల సంపాదించి వార్తలు నందీ లోపము మిగుల చిహ్నును కలిగించుచున్నది. త్వరలో నీలోపము తీరుగాక.

హాస్పిటల్.

నిడదవోలులోని హాస్పిటల్ మారుమూల నుండులో నుండి యదియున్నట్లే తెలియకుండునంతటి నీటిలోనున్నది. దానిని సరియగుస్థలమున తెట్టింప శక్తికారులు యుత్సాహము గాక. ఈ సహా ఆసిస్టెంటు సర్జనుగారిని గుడివాడ తాలూ కాలో తన ప్రభావముచేపుకలరా దేవతపై డిశ్చాన్సారు. చు చుట్టుప్రక్కలవార లాచేరియాగ్రహమునకు కాల్యవ నిహ్నతే కుండెను. కింపవుండర్ వీధులలో బనిలేక తిరుగుచుండును.

కరణముల సుత్రము.

తెలంగాణలో కరణముల సుత్రమునిమిత్తము ప్రప్రీ గ్రామాధికారియొద్ద నొకనెలలో రెండునెలలో శిక్షము పంపగానా ననూలచేసి బిల్డింగు కట్టనారంభించిరి. మూడేండ్లకయి. నది పూర్తికాలేదు. వనూలయిన సామునకు సమాఖ్య ప్రదు రింపలేదు. సామ్మింకా కాకలయిన నేనా తెలియదు. ఎక్కడయి మాటలాడక యూజకుండుట భోగనీయును. తెలంగాణలోకా కరణముల సంఘమేమిదోను చున్నదో!

పాముల కయము

నిడదవోలు గ్రామమునందు రైలుస్టేషనునకు పోవు లోకల్ బోర్డు వారిబాట పాడుపాముల మయము. ఈపక్ష్య పండుపట్టుకరణము గారాహస్యమున రైలుస్టేషనునకు పోవు

చు పర్వతస్థులై మృతినొందిరి. ఆచటకు ప్రక్కనున్న బొమ్మ
జెనుడు జొంకలే యీసాములకు వాసస్థలము. అవి కొట్టింది
శేషిని పోయి బాధ పోవును.

గోదావరిపం తెన

గోదావరిపం తెన వెలుగునందరినీ గోదావరి
వెలుగునందరినీ గోదావరి మూలమున యుండటమే గోదా
వరి మొదటి యగుచున్నది. రెండవ పంటసాగునకు నీరుచాల
కుండెను. అనంతరం అనకట్టికింద కట్టటం యననము కాన
కడియమునండి ధన శేషము వరకులయిన రానిచ్చియక్కడ
గోదావరినది నై నాలుగు పాములకు నాలుగువందలకు కట్టి
యచ్చియిడియను నిడదవోలులో చేర్చినవలయు ధన
శేషమునండి రాజులకిది, సామర్థ్యమునండి కాకినాడకు
వచ్చిన గ్రామిని యేర్పడునయ్యు, తల్లిదండ్రులు మోచి
యిందుండిరి ప్రజలలోనుండి మిక్కిలి ప్రజలముగానున్నది.

బుద్ధులవారలు.

(స్వయంవిలేఖనము)

కాలమునము

మనవిలేఖనము జూలై 29:— మాయూరిలో నిన్నటి
నందియిది యెంతలు మొదలుచెట్టివి. ఇచ్చటికలరా మెల్ల
గానిపోవుచున్నది. కలరాను తగ్గించుటకై మాయూరిమునిసి
చాలిపోవారు చాలకప్రపడిరి. ఈవధుకురిన వానలకు
మాయూరిలో మిక్కిలి పాడైపోయింది.

గ్రాంథికగ్రామ్యభాషలు

పాతకాలలయందును, కళాకాలలయందును విద్యార్థులు
పఠించవలసిన మన గ్రాంథికభాష గ్రాంథికముగా నుండవల
యునా? లేక గ్రామ్యముగా నుండవలెనా? యను నీమొదలగు
భాషా విషయములను చర్చించుట కీపునందుకమున నాలుగు
రోజులక్రంద నొక సభ జరిగెను. ఈవిషయమును గూర్చి చర్చ
మొదలుగ నుండుటచే సభ యాదినమున ముగించి యుండ
లేదు. ఈసభజరిగిన ప్రథమదినమున నేమారు వెంకటసుబ్బా
గావు పంతులుగా గ్రామసాధికత్వము వహించిరి. సభ
నేర్పరచినవారు క్రిందవ్రాయబడిన తీర్మానమును సభలోనికి
తెచ్చిరి.

“ఆంధ్ర భాషాభిమానమును సంప్రదించుకొండ గవర్న
మెంటువారును యూనివర్సిటీవారును విద్యాలయాలలోనికి వ్యవ
హారభాషను (ఉచ్చారణ భాషను) ప్రవేశపెట్టినందుకు యీ
సభవారు చింతించుచు, భాషాభివృద్ధికోరకు గ్రాంథికభాషను
వ్యవహారిక భాషగా యింకవరకు సమన్వయించి జేయవచ్చునో,
ఆసంగతి యిట్లున్నను పాతకాలలయందును, కళాకాలలయం
దును విద్యార్థులు పఠించవలసిన భాష, ప్రస్తుతలాక్షణిక గ్రాం
థికముగానే యుండవలెను. కాన వ్యాకరణ యంత్రముగాటి
యు, నియమములేట్టియు, భాషాభివృద్ధిమైన గ్రంథములను
విద్యార్థులకు పఠనీయ గ్రంథములుగా చేయకుండుటకు గవ
ర్నమెంటు వారిని యూనివర్సిటీ వారిని యీ సభవారు కోరు
చున్నారు.”

ఈ తీర్మానమును గూర్చి జరుగుచున్న మిక్కిలి చిత్ర
ముగానుండెను. మారుమూటయేబది వారు తీసభ నలంకరించిరి.
అందులో పి తా పు వాస్తవ్యులగు పురాణపండితులయ్య
శాస్త్రిలవారును, శతావధాని వేంకటశాస్త్రిలవారును నుండి
రి. ప్రస్తుతమున నీ తీర్మానమును వల్లారి న్యాయాధ్యక్షులు
వాదగా రుపపాదించిరి. అట్లు సేయుచు “వాడుకయే” భాషాభివృద్ధి
మును నిరూపించగలట్టిది యని చెప్పెను. పోతనకువిగారి
వాక్యమును గూర్చి యుపన్యసించుచు, వాడుకయన కవుల
యొక్కయు వక్తలయొక్కయు వాడుకయనయ్యు, వక్తలన
మూర్ఖుడు వారందరూ వక్తలు గారనియు, వారికి తెలిసినంత
వరకు కొక్కొండ వేంకటశాస్త్రి పంతులు వాచి వక్తలనియు,
జెప్పిరి. సభ్యులలోనుండి “కాదుకాద” నెడిశబ్దములు వినినవ్యు
లు. నీరుమాట్లాడుచు గ్రామ్యభాషకు వ్యాకరణము లేదనియు,
నియమములేదనియు, కొడచెప్పియుండిరి. తరువాత పురాణ
పండితులయ్య శాస్త్రిలవారు తమ సమాజ వాదాటితో నీ
తీర్మానము నామోదించుచు నుపన్యసించిరి. వీరి ఉపన్యాస
మును విన్న తరువాతనే న్యాయాధ్యక్షులు రావుగారికి,
వేంకటశాస్త్రి పంతులుగారివంటి వక్తలకును గలగని తెలిసి
యూహించుచునీ లోచించుచున్నది. ఈ తీర్మానమునే తిరిగి శతా
వధానులవారు విలపించిరి. అంతటితో ప్రథమదిన సభ
ముగిసెను.

మరునాడు సభాధ్యక్షులను రావుమహర్షుల పురాణం
పండితులయ్యగారు వహించిరి. వారి వాదమునకు వ్యతిరేకము

గావాదించువారి నాహ్వానము జేసిరి. అంత ముట్నూరి కృష్ణ
రావుగారు బయలుదేరిరి. వీరు తీర్మానమునందలి ప్రతిమాటను
ఖండించిరి. “ఆంధ్ర భాషాభిమానమును సంప్రదించుకొండ” యని
తీర్మానము నంగున్నది. ఏ కారణముచేత వీరినందరి సంప్రతిం
పవలయునో తమకు గ్రామ్యము కాలేదనియు, నట్లు చేయ
వలసియున్న నది యసాధ్యమనియు జెప్పిరి. తరువాత “ఉచ్చా
రణభాష” యనుపదమున కర్థ మేమోయో తమకు తెలియదనుచు
మనము వాడుకట్టి భాషాభివృద్ధిములను విశదపరుచుటకు “ఉచ్చా
రణభాష” యనుపదము వాగుండలేదనిరి. “చింతించుచు” అను
పదమున కాలోచించుచు అని యర్థముకలదుగాక, నచట సరిగా
నుండలేదనిరి. “ప్రస్తుత లాక్షణికగ్రాంథికము” అనుపద ము
వివాదమైనదనిరి. ప్రస్తుత లాక్షణికమన నెన్ని? నన్నయ్య
లిక్కనాదికవులచే చింతించబడిన గ్రంథములయందు వాడబడిన
పదములన్నీ తిని సమకూర్చుకట్టిగాని ప్రయోగములను, వర్ణ
ములను వ్యాకరణయంత్రముగా నున్నవని నిరూపించునట్టిగాని,
వ్యాకరణ మింకను కలవడలేదనియు, ఇప్పటిలాక్షణికగ్రంథ
ములను ప్రమాణముగా జేసికొని మనము వ్యాకరణయంత్రముగా
నున్నవని తలచెడు ననేకపుస్తకము లలాక్షణికగ్రంథములగు
ననియుజెప్పిరి. “వ్యాకరణయంత్రముగానట్టియు, నియమములే
ట్టియు” అనుపదములున్నట్టి యబద్ధములనిజెప్పిరి. వాడుకలను
బట్టి వ్యాకరణములు పుట్టుననియు, భాషకువ్యాకరణములే
ముందున్నట్టి కాకాలవనియు, గ్రామ్యభాషకు వ్యాకరణము
వ్రాయబడక పోవచ్చుచుగాని, వ్యాకరణమేలేదనుట కట్టిపాఠ
పాటనియు చెప్పిరి. అట్లేనియమము లేనట్టియనుటయు కుద్ధా
బద్ధమని వక్కాణించిరి. ఇట్లేయింక ననేకపదములను ఖండించి,
యట్టి దోషభరితమైన తీర్మానమునకు తమయో మోదమును
కనుపన్నుటకుగాని వ్యతిరేక భావమును, చెప్పెటకుగాని వీలు
లేదనియు, చెప్పిరి. అంతసభాసభ్యులలో నుండి యింకొకరులేచి
తీర్మానమును తిరిగివ్రాసినగాని ముందుపని జరుగజాలదని
చెప్పిరి. అటుపిమ్మట కొంతవచ్చుచున్న చివరకు శతావధా
నులుగా రింకొక తీర్మానమును వ్రాసితెచ్చిరి. ఇంతలోన
కొందరు సభను విడిచిపోయిరి. తరువాత ఏ క్రింద వ్రాయ
బడిన తీర్మాన మనేకులచే నామోదించ బడినది. వ్యతిరేకభాష
ప్రాయమును తెలియబర్చినవారిసంఖ్య మిక్కిలి యల్పము.

“కారణము నారము, విశ్వవిద్యాలయధ్యక్షులును
విద్యాలయములలో నిజీవలవాడుక భాషకు (తెలుగు) భాషా
సంగి సంకతు వగచుచు, అలాక్షణికమైనట్టి యధ్వానియందు
విద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్య మొసగుట, విద్యార్థుల భాషాభివృ
ద్ధికి గారణముకాక జాలదుగాన నియమ ద్రవమును తొలగించు
టకై విద్యావిధానాధ్యక్షులనుగూర్చి యీసభవారు ప్రార్థిం
చుచున్నారు.”

జాబులు.

సంతకములులేని జాబులు ప్రకటింపబడవు. సంతకములు
యజువు నిమిత్తమేకాని ప్రకటనాధ్యక్షులుకాదు. కాకితమున కొక
ప్రక్కనే సిరిలో స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

I

పరిశులుతమైన విద్యార్థులు.

అయ్యా,
నూటడెబ్బదిమంది యింటరుమీడియటు విద్యార్థులచే
మాకాలేజీ నిండిపోయినది. నూటలు ఫయనలులో కలు
పొందిన పదాదువార్డు ఉచ్చారణముల కొరకు ప్రతిఆశీసునకు
దరఖాస్తులుచేత బుచ్చుకొని తిరుగుచు తుదకు ఫలములేక
విసికివేసారు చున్నారు. రెండుసంతకముల క్రిందటనే పరి
శులయందు కృతార్థులై యుండియు నేటివరకు నేయంద్యో
గమునందును చేరనేరనివారు లేకకు మిక్కిలముగా
నున్నారు. భూములు యింట్లు అయ్యుకొని చువుకొని కొద్ది
జీతములుగల వాకడీనైనను సంపాదించలేని యావములు దేశ
మునందు వృద్ధియగు చుండుట కడుశోచనీయము. కర్మవిద్యుల
యందు శ్రద్ధలేక, చదువన, వ్రాయన, గుణించన మాత్రము
నేర్చు విద్యాలయముల వలనమేలు కలుగజాలదనియు అట్టి
విద్యనేర్చిన యావములు పరిపాటులేక తిరుగుచు దేశము
నందు అశాంతిని కలుగ జేయుదురనియు పొద్దమెంటు మెం
బరుగ కేరీ హార్డింగరగారు చెప్పియున్నారు. కనుక కర్మవిద్య
లయములు విరివిగస్థాపించి విద్యార్థులకు యావములకు తగిన
వృత్తులను కల్పించుట దొరతనమువారి విధియైయున్నది.

కాకినాడ పురవాసి.

II

రజస్వలాలనంతర వివాహము.

అయ్యా,

వైశిష్టిక క్రింద బరంపురమునుండి డి. కృష్ణమూర్తిగారు
జూన్ నెల 29 వ తేదిన వెలువడిన ఆంధ్రపత్రికయందు కొన్ని
విషయములను వ్రాయుచు, రజస్వలాలనంతర వివాహముని
వ్రాయుట కేవలము పోరాటే గాక లాభకారిగాని సాహస
కార్యమనియు, అయినను దీని యాధ్యాత్మ్యమును పులికాముఖం
బున వెల్లడిచేయ వలసినదనియు వ్రాసియుండిరి. పొరపాటు
అని వ్రాయుటలో రావుగారు పొరపాటు పడియున్నారు.
ఏలనను, కోలాచలం వేంకట రావుగారుగాని, వారి సహో
దరులును, కవీశ్వరులును నగు కోలాచలం శ్రీనివాసరావు
గారుగాని, సంస్కరణమున్న వెనుదీయవారు కారు. కొన్ని
సంవత్సరముల నాడు పునర్వివాహ విషయములందు వేంకట
రావుగారు చేసిన పరిశ్రమయును దత్తమండలముల నుండువా
రందరిలోన ప్రప్రథముగా వారుచేసి వచ్చిన విదేశయాత్ర
యను తమపుత్ర రత్నమును న్యాయశాస్త్రము నభ్యసించి
విదేశమునకే పంపుటయును, వారి యాగమనానంతరము
వారికొక రజస్వలయైన కన్యనే వివాహము గావించుటయు
నిదర్శనములు. బారిష్టరు సాంబశివరావుగారు తమగ్రామవాస్త
వ్యులగుటచే నీరు జూచియుండురు. ఇక శ్రీమతి సునంద
నమ్మగారు రజస్వలయై రెండు సంవత్సరము లైనందున
16 సం॥ రము లుండునని యూహింపక తప్పదు. కనుక
నిది వైకేషివ ప్రస్తుతపు వ్రాహ్మణుల పద్ధతి ప్రకారము
చేయబడిన వివాహముగాక, లోకలకు దారిమార్పు కేవల
సంస్కరణ వివాహమే యయియున్నది. శ్రీమతి సునంద
నమ్మగారు రజస్వలయై సుమారు రెండు సంవత్సరములై
నని. పట్టణమునందు కల శాకిమలును, వైదికులలో బహు
జనులును వివాహకాలమందు వచ్చి యుండి వసూవరుల
నాశీర్యునించి ఫలతాంబూలంబుల వైకొనిరి. వచ్చినవారిలో
చాలమంది యీవివాహమును గుఱించి శ్లాఘించిరి.

బల్లాడి.

వి. నరసింహాచార్యులు.

III

లోకల్ బోర్డులు -- బాటలు -- బుద్ధులు.

అయ్యా,

ఆ 1914 సం॥ జూలై ... తేదీని బయలు వెడలిన
ఆంధ్రపత్రికలో బరువుబండ్లు అను కీర్తికతో వ్రాసిన వ్యాస
మును చూచినచో గోదావరి జిల్లా బోర్డు ఇంజనీయరుగారి
కార్య నొరవము వెల్లడికాగలదు. రాచ బాటల నిర్మించుట
ప్రజల తేమమున కగుచుండ నిది యచ్చట వ్యతిరేకముగ పరి
ణమించినది. బరువుబండ్లు నడచుటచేత రోడ్లు పాడుగుచున్న
వనియు, ఎక్కువ మరమ్మతును గోరుచున్నవనియు నూహించి,
వీరిద్విషయమున శాసనమొకటి వెలుగరించుటకు సహితము
ప్రయత్నించుట న్యాయమునకు దూరమగుటయేగాక వివాద
కరముగ గూడనున్నది. కంట్రాక్టరులు, వోవరు సీయరులు,
గుమాస్తాలు మొ॥ వారు సామ్యము సరిగా ఖర్చుకెట్లక తగిన
విధమున రోడ్లపని చేయకపోవుటవలన నీ యనర్థము పొస
గుచున్నదని గాని దీనికి కారణము అతి తృప్త్యయ్య, లంచ
గొండి జీతావమును అని గాని గ్రహించియుండుట శాస్త్రా
పాత్రముగ నుండియుండు. బరువులను ఘాటీలద్వారా తూపించ
వలెనను శాసన మిదివరకే కల దనిట్లు నూచింపబడినది. కల
దనుడు. బరువులను భరించలేరని యెడ్లతేమమునకై యుం
డునుగాని రోడ్లు క్రుంగకుండుటకై యుజ్జేసింప బడియుం
డదు. రెండుమూడువందల ఖరీదు చేసెడి ఎడ్లజతలకు, రోడ్ల
ను పాడుచేయ వలయునను దురుద్దేశ్యముతో చంపుకొని నష్ట
పోవునంతటి క్రూరులుగ నెంతటి మూర్ఖులు నుండబోరు.
రెండేళ్లు మోయగలిగిన బరువునే రోడ్లపై మోయకుండు
నట్లు జాగ్రత్తపడు వీరు మోటారుబండ్లను, ఏనుగులను నడువని
త్తురా? తుదకు అయిదారు వందలనుండి సదా నడుచుటచేత
రోడ్లు క్రుంగునని మనుష్యులను సహితము నడువనియ్యకపోవ
చ్చును. ఈ రోడ్లు సరియైన స్థితిలో లేకపోవుటకు కారణము
లనేకములుండవచ్చును. ఆకారణముల నరయజాలక, అందరి
కిని సేను లోకువ నాకు సంకీర్ణంగాయిపోవయనినట్లు బం
డ్లవాండ్ర కిట్టి నిర్బంధములు కల్పించుట మిక్కిలి అక్రమమని
విద్యార్థులు గ్రహించి ఈ యుద్ధద్రవము దేశము నావేంప
కుండునట్లు చేయుదురుగాక. ఈ నిర్బంధము బండ్లరాకపోక
లను మాత్రమే వాదించదు. వ్యాపారములను బ్యాపారస్థులను
సహితము వాదించును.

గోదావరిజిల్లా రయితు.

TELEGRAMS.

FOREIGN TELEGRAMS.

(Reuter's Agency.)

The Austro-Servian War.

Russian Mobilization.

The Tsar's Speech.

LONDON, July 28.—According to a telegram to the "Times" from St. Petersburg, the Tsar has gone to Finish Gkerries. On authorising a partial mobilisation, the Tsar is quoted as saying:—"We have stood this sort of thing for seven and a half years. This is enough."

Notification to Germany.

Simultaneously Germany was informed that the remainder of the army would be mobilised in the event of German mobilisation.

Austria's Commentary on Servia's Reply.

Alleged Servian Plotting.

LONDON, July 28.—VIENNA.—Government has published the Servian reply to the Austro-Hungarian demands with commentary explaining why it considers the reply unsatisfactory. Government emphasises that Servia should have made spontaneous enquiries with regard to Sarajevo assassinations. It accuses Belgrade Government also of altering the text of the Austro-Hungarian Note besides the reply a series of alleged proofs of Servian plotting has been published.

Situation Uncertain.

The situation is one of patient waiting, the pendulum swinging backwards and forwards. The news of one moment is superseded in the next. It is useless even to attempt to indicate the chances of war or peace. All that can be said is that every moment of delay is a moment gained.

Austria's Determination.

The Probabilities.

LONDON, July 28.—Austria-Hungary appears to be determined to attack Servia and if Russians once cross the frontier then Germany will instantaneously intervene and the catastrophe mentioned by Sir Edward Grey will become imminent.

Germany and the Conference.

Reuter's Agency has been informed that Germany has intimated that while sincerely sympathising with Sir Edward Grey's object she considers that the Conference has no prospect of success as Austria-Hungary will not consent to submit her policy to such a tribunal. Germany thinks that conversations between Powers is a better course than the Conference.

Concentration of the German Fleet.

BERLIN.—The fleet is gathering at Kiel and Wilhelmshaven.

Runs on Savings Banks.

Runs on Savings Banks are continuing.

Declaration of War.

LONDON, July 28.—Austria has declared war.

Opinion in Diplomatic Quarters.

LONDON, July 28.—Detente in diplomatic quarters in London to-day suggests that Austria-Hungary and Russia have arrived at some sort of understanding based on the former's positive disavowal of intentions of conquest or permanent occupation. It is thought possible that Austria-Hungary may occupy Belgrade and other important points and then pause permitting opportunity for some re-consideration.

Stock Exchange Closed.

LONDON, July 28.—Declaration of War was received in London after the Stock Exchange had closed.

Yankees' the only Market.

The Yankees' were the only market remaining and they slumped two or three points.

Sir Edward Grey's Proposal.

Russia's Acceptance of the Principle.

LONDON, July 28.—Russia has accepted the principle of Sir Edward Grey's proposal.

Her Desire for Direct Exchange of Views.

At the same time she desires to continue direct exchange of views with Vienna.

Comparative Steadiness of Consols.

Purchase by Government and Big Banks.

LONDON, July 28.—The comparative steadiness of Consols in to-day's slump is attributed to Government's buying for Sinking Fund and to purchases by big banking houses.

Frontier Railway Stations.

German and Russian Military Control.

LONDON, July 28.—The German and the Russian military have assumed the control of Railway Stations along the frontier.

Austro-Russian Conversations.

A Faint Hope of Peace.

LONDON, July 29.—There is a faint hope that direct Austro-Russian conversations will avert the European conflagration.

TELEGRAMS.

German Military Precautions.

French Preparations for War.

LONDON, July 29.—In the meanwhile Germany is taking military and naval precautions and people in Paris are calmly preparing for war.

British Dockyards Active.

British dockyards are very active.

Russia Cheers the War.

Demonstrations Prevented.

LONDON, July 29.—Declaration of war was cheered by crowds in St. Petersburg and demonstrations were attempted in front of the British and the French Embassies, but they were prevented by Police.

No Disorder.

There was no disorder.

Dissensions Among Italian Authorities.

ROME.—It is stated that dissensions have arisen between Marquis Di San Giuliano, Minister for Foreign Affairs, and Signor Salandra, Premier.

Premier Insists on Neutrality.

It is said that the latter insists on Italy's absolute neutrality.

Austria-Hungary a Nation.

Not a Political Entity.

LONDON, July 29.—VIENNA.—Official "Fremdenblatt" says that Europe will now see that Austria-Hungary is a nation and not merely a political entity.

Determined Attitude of Austria.

The idea of a Greater Servia will be shattered by Austria's united strength.

Rise in Price of Provisions.

Stall-keepers Mobbed

LONDON, July 29.—Prices of provisions in Vienna have risen fifty per cent. and stall-keepers in the market have been mobbed.

Anti-War Meetings of Socialists

Speeches Drowned by Singing.

LONDON, July 28.—Twenty-eight Socialist Anti-War Meetings have been held in Berlin. Speeches were drowned by singing.

A Patriotic Demonstration.

There was a huge patriotic demonstration in Unter Den Linden.

A Panic in the Stock Market.

Unprecedented Scenes.

LONDON, July 29.—NEW YORK.—The declaration of war caused a panic on the Stock Market. Scenes occurred in Wheat Pit which have been unprecedented since Leiter Corner in 1898.

Enormous Transactions.

Rise in Prices.

LONDON, July 29.—Transactions were made in over twelve million bushels and prices rose ten cents.

A Slump.

Coffee and cotton slumped.

The Time's Wise Suggestion.

LONDON, July 29.—The "Times" says it is imperative to patch up domestic differences without delay in order that the whole nation may present a united front to the threatening international crisis. The paper says there cannot be any question of a change of Government at present.

Blockade of Antivari.

A message to "Times" from Durazzo says that the Austrians have blockaded Antivari.

Austrian Emperor's Resolve.

VIENNA.—Emperor Francis Joseph in a manifesto reviews the "Servian Intrigues". His Majesty says he is fully conscious of the consequences of his decision and his responsibility to the Almighty. He says he grasps the sword to secure honour, dignity and territorial integrity of Austro-Hungary.

Trial of Madame Caillaux.

The Accused Acquitted.

LONDON, July 28.—Madame Caillaux has been acquitted.

Mr. Harcourt's Statements.

Burao in Somaliland.

Probable Re-occupation in September.

LONDON, July 28.—In the House of Commons to-day Mr. Harcourt, replying to a question during the debate on the colonial vote, said that Burao, Somaliland, would probably be re-occupied in September.

Malay States Loan.

Postponed Sin Die.

Malay States loan, he further stated, was not likely to be raised for some time.

Opium Consumption in Ceylon.

Disappearance with the Last Registered Consumer.

LONDON, July 28.—Regarding the consumption of opium in Ceylon, Mr. Harcourt said that it was bound to disappear with the death of the last registered consumer.

TELEGRAMS.

Erection of Excise Distilleries.

PRIVATE ENTERPRISE WELCOMED.

But not Likely to Set.

LONDON, July 28.—In connection with erection of Excise Distilleries in Ceylon, Mr. Harcourt said the Governor would welcome private enterprise, but he was not likely to get it unless security of tenure and other advantages were granted which might be difficult to recover and which might impair the control of Excise system.

Erection by Governor Preferred.

Mr. Harcourt said he would much prefer to see the erection of distilleries by the Governor, but they should proceed slowly before the erection of a second distillery was decided on.

Time for Discussion.

There would be time for discussion and consideration.

Anglo-Persian Oil Company.

Lord Inchcape on the Direction.

LONDON, July 28.—Lord Inchcape has been appointed second Government Ex-officio Director of the Anglo-Persian Oil Company.

East India Association.

A Lecture.

By Sir Thomas Summers.

LONDON, July 28.—Lecturing before East India Association Mr. Thomas Summers, late of Bombay Public Works Department, described Sind as the greatest and best field in the world for the development of cotton. It was capable of producing a million bales.

Sind and Egypt: A Comparison.

Sind was composed of a belt like Egypt and could produce cotton of excellent quality. He urged that although there were million acres under rice there were six thousand square miles on the left Bank of the Indus, which were unsuitable for rice and the hundred thousand acres of this area at present under cotton could be doubled by suitable irrigation. This would give the Government a net annual profit of quarter of a million sterling.

The Albanian Situation.

DURAZZO.—Dutch Gendarme Officers have resigned.

The Diabetes Investigation.

Dr. Patterson.

LONDON, July 28.—Doctor Patterson, who is to conduct the investigation into diabetes on behalf of the Madras Government, will go to Germany to study the latest research into the disease. He will leave for Madras in September.

Master Builders of England.

In Favour of a Lock-out.

LONDON, July 29.—The master builders have ballotted in favour of a National Lock-out in Great Britain.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press.)

Effect of European War Tension.

General Stagnation of Business.

CALCUTTA, July 28.—The war tension in Europe has caused a general stagnation of business with the continent. Jute sellers refuse to operate until the position is defined.

Forward Business Declined.

In Exchange forward business is declined by Banks while in freights Shipping Companies show a tendency to restrict bookings in anticipation of a possible rise.

Local Share Market Improved.

The local share market shows a better tone.

War Risks Quoted.

In marine insurance war risks are quoted at three-eighths British Ports, one half German and one per cent. Austrian or Russian.

Government Paper Stagnant.

Government paper is stagnant with no marked change.

Marine Insurance Market.

Subsequent Changes.

CALCUTTA, July 28.—In the Marine Insurance Market yesterday's quotation of one per cent. for Austrian and Russian steamers has been cancelled. Rate is now much above that figure and is a matter of individual arrangement though some business is reported at two per cent. Homeward British war rate has fallen from three eighths to one quarter per cent. and for other steamers one and half per cent. is still quoted.

TELEGRAMS.

Extraordinary Magisterial Proceedings.

A Conviction Set Aside.

CALCUTTA, July 28.—At the High Court this afternoon Justices Shattuddin and Teunon disposed of a rule issued on behalf of Mrs. G. Kinsman against her conviction and sentence. The petitioner is the widow of the late Mr. Frederick Kinsman, Officiating Director-General of Telegraphs. She was convicted by Mr. Keays, Second Presidency Magistrate, of being drunk and disorderly and fined thirty rupees. It was alleged that she was convicted without being brought to court, without explaining the charge and without taking evidence. The Chief Magistrate reported that he could not submit an explanation as the trying Magistrate had left India. Their Lordships observed that if refutation was possible it could have been obtained from any responsible Court officer. They accepted the appellant's allegations and observed that this method of disposing of cases was not creditable to the trying Magistrate. The conviction and sentence was set aside.

Calcutta High Court.

A Special Bench.

CALCUTTA, July 28.—In the Office of the High Court, Criminal Department, appeals were filed in the Raja Bazar bomb case and Baranagore Arms Act case on behalf of the accused. In the first case Amritlal Hazra and four others were convicted of conspiracy and under the Explosives Act, and in the second Khagendra Nath Chowdhury and another were convicted under the Arms Act.

In connection with the Raja Bazar bomb case the Bengal Government has filed two applications, one for enhancement of sentence and another against the order acquitting one of the accused. All these applications will be heard together by a Special Bench of the High Court.

The Hindu University.

Informal Meetings of the Promoters.

ALLAHABAD, July 28.—Two informal meetings of the promoters of the Hindu University movement have taken place at Allahabad. The Hon. Maharaja Bahadur of Darbhanga presided at one of them. At both the meetings gentlemen from other stations were also present. Preliminary to consideration of the letter of Sir Harcourt Butler at a formal meeting for which a month's notice is needed, they proceeded to discuss the matter informally. The said letter and draft of the Bill as submitted by the Committee to the Government on the 25th October, were carefully compared and considered. It was decided to record no informal resolution on the subject, but the general trend of opinion was that the provisions of the draft Bill submitted to the Government on the 25th October, 1912, by the Committee were adequate and that a representation should be submitted to the Government asking for reconsideration of the terms in the letter. It was decided that a formal meeting of the Society and its Committee of Management should be convened at an early date.

Cheating and False Personation.

Conviction of Two Europeans.

BOMBAY, July 28.—At the Criminal Sessions of the Bombay High Court, Justice Hayward presiding, the hearing concluded of a case in which a Parsi, Jamsedji Naserwanji Tabak, charged two Europeans, Albert Price, a soldier recently discharged, and William Donoghue, a canvasser, with extorting money under threat of an accusation and with personating Police Officers. A jury composed of seven Europeans and two East Indians returned a unanimous verdict of guilty of the charge of extortion against both the accused and of personation against the first accused. The Judge sentenced both accused on the first charge to three years' rigorous imprisonment and one hundred rupees fine each, or in default to further imprisonment for six months. Price was further sentenced to one year's rigorous imprisonment on the charge of false personation, the fine if recovered to be paid to the complainant Jamsedji.

Kolar Gold Fields.

Alleged Attempt at Bigamy.

The Accused Discharged.

July 28.—Mr. B. Ramaswamiya, Special Magistrate of the Kolar Gold Fields, has passed the following order in the case of P. A. D'Gama vs. J. A. Dixon, which was taken on the file by his predecessor, Mr. T. Chokanna:—I find that the facts alleged in the complainant's petition do not constitute the offence complained of. The farthest extent to which the action of the accused has led is the publication of the banns of marriage. It has been held beyond any doubt that the publication of banns is only an act done in the preparation to marry and does not amount to an attempt to marry. The provisions of section 511, I. P. C., do not extend to make punishable attempts acts done in the mere stage of preparation. Attempt is explained to be the direct movement towards the commission after the preparations are made. Such being the law, the facts set forth in the complaint, even if proved in their entirety, do not constitute the offence complained of. Further there is another point of doubt which may not, however, be necessary to consider now, having regard to the above finding. That point is whether the complainant is the person aggrieved in the case, which person alone is competent to complain under section 198, Criminal Procedure Code. The complainant is the brother of the woman whom the accused, it is alleged, attempted to marry, and whether cognizance can be taken of his complaint is a matter for consideration. It is needless, however, to discuss the point in the present case, as

TELEGRAMS.

cognizance has been taken and the attendance of the accused has been secured. In view of the reasons set out in the previous paragraphs, I direct that the accused be discharged under section 209 of the Criminal Procedure Code.

The Late Lady Hardinge.

Meeting of Bombay Citizens.

BOMBAY, July 28.—There being a general desire that a public meeting of the citizens of Bombay should be convened to give expression to their feelings of sorrow at the lamented death of Lady Hardinge and, to associate the Bombay public with the proposal to raise a memorial or to take such other steps as may be considered desirable in that behalf, the Hon. Mr. Chinoy, the Sheriff, has convened a preliminary meeting of the leading citizens in the Municipal Corporation Hall on Monday, 3rd of August. It is understood that a requisition is to be made to the Sheriff to call a public meeting in Bombay Town Hall on the 13th August, H. E. the Governor having consented to preside.

A Zemindars' Association.

Lieutenant-Governor a Patron.

ALLAHABAD, July 28.—Sir James Meston received to day a deputation of Zemindars of the Agra Province in connection with an Association just formed by them and called "Agra Province Zamindars' Association." His Honour addressed the Zamindars at some length. In the afternoon His Honour presided at the inaugural session of the Association at Mayo Hall, at which there were present a fairly large number of Zamindars from various parts of the province. His Honour made a brief speech in the vernacular, pointing out the advantages of such association to Zamindars and their estates, and said that in addition such a body would be of help to the Government in various ways. Resolutions were then passed duly constituting the Association and adopting Draft Rules and electing Office-bearers and the Committee of Management. The Patron is Sir James Meston and the President the Raja of Mainpuri. There are several Vice-Presidents, among whom are Nawab Abdul Majid, the Raja of Salemgarh and Raja Khusalpal Singh of Kotla, and the General Secretary is Rai Sagho Prasad Narain Singh of Allahabad. The Chairman of the Committee of Management is Nawab Abdul Majid. After the meeting there was an evening party.

Durbar At Rangoon.

Presentations by Lieutenant Governor.

RANGOON, July 28.—The Lieutenant-Governor held a Durbar this evening at Government House, which was attended by a large and representative gathering of civil and military officials, Judges of the Chief Court and members of all professions. Some ladies also were present in the gallery of the Hall. There were no less than forty-five presentations, consisting of the King's Police Medals, Silver Swords, Swords of Honour and Indian Distinguished Service Medals. Mr. B. S. Carey, C.I.E., V. D. was presented with the Badge of the C. S. I. Order and Lieutenant-Colonel Bell with that of the Companion of the Indian Empire Order, Mr. J. G. Harris with the Badge of the Companion of Imperial Service Order and Mr. P. A. Churchward, Managing Director, Bank of Rangoon, with the Kaisari-Hind Medal. At the close of the Durbar Sir Harvey Adamson addressed the Durbar as follows:—"The most pleasant function that a Lieutenant-Governor has the privilege of performing is the distribution of rewards. Those who have been decorated to-day represent many races and many branches of the public services and of the non-official community. They are those who have been selected for honour at this particular period, but they represent thousands of others who have pursued the path of duty and deserve well of the State. I desire to take this opportunity of thanking the officers in Burma, one and all, for the devotion with which they have assisted me in the administration of the Province, and of thanking the various communities of the people for the co-operation which they have loyally given me, without which the task of governing would be a weary drudgery instead of, as it is to me, an inspiring pleasure.

Bombay Legislative Council.

Bills Passed

POONA, July 28.—To-day's session of the Council of His Excellency the Governor of Bombay had before it for consideration four Bills. The first three, being of a non-contentious character, were passed through all their stages, after only very brief discussion and an objection by one member (Hon. Mr. Setalvad) to the procedure of passing the Bills through all the three stages at one sitting. The following were the Bills dealt with and passed:—A Bill Further to Amend the Bombay Tramways Act, 1874 (2nd reading), Bill further to Amend the Aden Port Trust Act, 1888 (1st reading) and Bill Further to Amend the Bombay Civil Court Act, 1869.

A Contentious Measure.

The Council then proceeded to discuss the Bill Further to Amend the Bombay District Municipal Act, 1901 (2nd reading), which was a most contentious measure, notice of no less than 83 Amendments figuring on the Agenda. At the outset it was proposed by the Hon. Mr. Usani to adjourn further consideration of this Bill, but the motion being put to the vote was lost.

The debate of the Bill Further to Amend the Bombay District Municipal Act, 1901, which was taken up when the motion for its adjournment to the December session was lost, turned on two points, the taking away from the Municipalities concerned the privilege of executive

powers and therefore the curtailing of their rights, and secondly the additional burden of the cost of the appointment of the Municipal Commissioner. With three exceptions the Hon. Members were in agreement on the subject, especially on the second, which was the subject of lengthy speeches occupying the rest of the afternoon.

The Hon. Mr. Pattani, the Member in charge of the Bill, summed up the debate, dealing with most of the objections raised. He said he did not think the Bill was a retrograde step, as had been suggested. Several of the speakers in favour of the appointment of the Municipal Commissioner had said to the effect that the passing of the Bill would place local Self-Government on a sounder and better footing, and in addition they had the backing of the Hon. Sir Pheroshah Mehta, who had considerable experience in the Bombay Municipality.

The Council meets again to-morrow to consider the Amendments to the Bill.

Trade Routes in S. E. Persia.

Their Present State.

KARACHI, July 28.—The "Sind Gazette" says:—We have received from an authoritative source the following reliable information concerning the present state of the trade routes in South East Persia. The Doulatabad route is the most direct route from Bunder Abbas to Kerman, but it is frequently blocked with snow in winter and is at certain times of the year unsafe, chiefly during the spring and autumn migrations of the Afshare Baharloos and other Nomad tribes inhabiting south-eastern Persia. The condition of this route has admittedly not been satisfactory for some years. The main route to Kerman is what is known as the Jiruit route, which runs further to the east. It is somewhat longer than the Doulatabad route but has the advantage of easier gradients, better supplies and lower altitudes. It is consequently seldom, if ever, blocked by snow. For the last two years the state of this road has been very satisfactory. During the winter of 1912-13 a considerable amount of goods was sent up to Kerman from Bunder Abbas and hardly a single case of robbery of British owned goods was reported. During the winter of 1913-14 still larger quantities of goods have been sent up to the interior and have reached their destination without incident of any kind. During the past winter about 20 Europeans travelled up and down the Kerman road without being in any way molested. The British Consul at Bunder Abbas himself travelled nearly a hundred miles along the Jiruit Road and found the countryside peaceful. This was certainly not the case during the winter of 1911-12, and consequently we may confidently state that the Bunder Abbas-Kerman Road has become much more secure during the past two years and trade has considerably improved. Imports at Bunder Abbas are steadily increasing and the outlook on the whole is a hopeful one. Minor incidents will doubtless occur from time to time, but the risks of trade in South Eastern Persia can no longer be considered as abnormal.

Sovereign Sweating Case.

Accused Acquitted.

CALCUTTA, July 28.—Mr. A. Edgington, I. C. S., District and Sessions Judge, Calcutta, pronounced judgment to-day in the Palghat sovereign sweating case, acquitting the accused Panchapakesa Iyer, who was charged with sweating sovereigns and circulating the same.

Professor G. Yazdani.

His New Appointment

Professor G. Yazdani of Bengal Educational service has been appointed Superintendent of the newly created Archeological Department of the Nizam's Government.

All-India Weather.

SIMLA, July 29.—Rainfall has increased along foot of eastern Himalayas and decreased in south Peninsula. Conditions are still slightly unsettled off south Orissa coast. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Orissa, west United Provinces, east and north Punjab, Gujarat, Central India, west Central Provinces, Hyderabad and Madras Deccan and local in Upper Burma, Bengal, Chota Nagpur, east United Provinces, North west Frontier province. A few falls have also occurred in Bihar, southwest Punjab, Kashmir, South Rajputana and west coast of the Peninsula. Principal amounts are:—Port Blair, Tavoy and Rangoon one inch; Moulemein two; Diamond Island and Toungoo one and half; Kyaukpau and Akyab three; Bhamo one and half; Myitkyina, Dibrugarh and Silechar one; Gauhati four; Jalpaiguri, Sambalpur three; Balasore one and half; Bareilly and Dehra Dun one; Mussooree four; Mukteswar two; Murree and Cherat one and half; Simla Peshawar and Fort Sandeman one; Mount Abu one and half; Khandwa and Raipur two; Parbhani three; Nizamabad one and half and Calicut one.

FORECAST.—Increase of rainfall in Central Provinces and Gujarat and decrease in the extreme north.

Short Telegraphic News.

BOMBAY BILL, DISTRICT MUNICIPAL. The Karachi Chamber of Commerce have passed a Resolution approving the Municipal Bill now before the Legislative Council.

DESERTING THE ARMY.—A Bombay telegram dated the 28 July reports:—Lance Corporal W. T. Buscombe, of the 2nd Hampshire Regiment, Mhow, was placed before the Chief Presidency Magistrate to-day on a charge of deserting the Army. The accused had booked his passage and was to have sailed for Australia this morning. His Worship ordered the accused to be handed over to the Military authorities.

RAILWAY BREACH.—A Secunderabad telegram dated 28th July, says:—Through booking on the metre gauge is cancelled owing to flood in the Purna river.

H. E. THE VICEROY. Will attend Divine Service at St. Thomas Church, Simla, on the 9th August on the occasion of the dedication of a communion table.

లక్ష్మ.

బలవర్ణ బౌద్ధము.

మెదడులో పటుత్వము లేకుండుట, శ్రీమత్యేగా యేక్షుని, మలగర్భము, నిస్సాగరి, విర్యవృద్ధి, వేన్నేముకలో నొప్పి, పొలిపోవుట, శత్రుసంకల్పము మొదలగు వానిని తగిదిర్చి శరీరమునకు బలమువ్వను. ఇది దేహములో కండలను పెంచును. నెత్తురుకు, మెదడుకు, కళ్ళకు మిగిల విశేషము బలమొసంగును. మాడుబుడ్లు వాడవలసినది. మిఠాయిగము వదులుగును. మిఠ కొత్తమనుష్యుని యిట్లు కనపడును.

లక్ష్మ మియంటియారు ప్రతిదిక్కుమందులన బలమును సామర్థ్యమును, లేజున్నను ప్రసాదించును. మంచి ఆరోగ్యము మంచి దేహపటుత్వము యుండుటవలన గల శీవితేజస్సు నిది యొసంగును. బుడ్డి 1కి విలువ 2-4-0. మాడుబుడ్లు విలువ 6-4-0. లక్ష్మ తానికొక్క మాత్రము, ౩2 మాత్రముగల బుడ్డి 1-కి 2-0-0.

సోలు యేకెంటులు:—

లహారు డ్రగ్స్ షోర్సు,

నెం 106, మింట్ స్ట్రీటు, మదరాసు.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా క్షేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూపుపూటలు నేపించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జల, గోకుమ పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగఁ బెరుగఁ గలవు.

గలికి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషభాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

కలరాకు మంచిమందు?

తప్పకవిచూచి నివారించు!

ఎట్టి సమయమునం దెట్లు ఈ బౌద్ధవేద వేదములని నదియు, మందుబుడ్డికి చుట్టియుండు కాగితములన సులభముగ తెలిసికొన నగును. అట్టివిధుల ననుసరించి ఉపయోగించ బడు ఈ బౌద్ధవేదము, మృత్యుస్వరూపమనదగు ఈకూర వ్యాధిని ప్రజారూపమునలె గుణపరచుచున్నది. వేయేల! ప్రాణమునందాసక్తిగల ప్రతివారును దీనిని తరుణమునం దుపయోగించిప్రాణదానమును పొందుదురనుట నిక్కము, నిక్కము ఒక బుడ్డి వెల రు. 1-0-0; డజన్ బుడ్లు వెల రు. 10-0-0

అయుశ్వదభూషణ నోరి, రామశాస్త్రి, ఎ. కె. ఎ. సి. ఆయుశ్వదనిలయమ్, బెజవాడ.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగము

మంచికాగితము!

శుద్ధవ్రతి!!

చక్కని అచ్చ!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అరణా చీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిచబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0

డజను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరతైలం.

పండ్లపాడి.

మోహినీతైలం.

వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0

వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0

5. తులముల నూనెగల

డజను 1కి 3-8-0

డజను 1కి 1-2-0

సీసా 1కి 0-12-0

బి. పి. ఖమ్మలు పృథ్వికము.

అమృతాంజనం డిపో,

నెం. 9, జహంగీరువీధి, మదరాసు.

మందుల కేటాగు ఉచితముగ పంపెదము.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రించఁబడినది.

కొనువారు వెంటనే వాగు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, బార్బిటవుక్, మదరాసు.

MESMERISED TALISMAN.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిత్తవేసిన తామ్రము. దీని ప్రభావ మత్యచ్ఛతము. దీని కలంకరెంచుకొనిన, దేహ సంక్షోభకు కాపు. 2 కలగా, అమృతాంజనం మొదలగు అంటు జాడ్యములను లోకనీయును. 3 భూశక్తేత పీతాచములను సాజనోలును. 4 వ్యాధులు, శీడలు, అపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, వెణుకులు, హరించును. 6 ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వగ్యము, బలము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును, 7 క్రూరశత్రువులు క్రియమిశ్రువులగుదురు. 8 నీవాదం గెలుచును. 9 సభకట్టు, స్వస్థన వశీకరము. 10 నీవాక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యాధ్యక్ష సమేతమై వెళ్లబోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని అపభవజ్ఞులువేసినయుద్వికూరకట్టు కక్యాంబించియున్నారు. ఇది సర్వోపద వేదియును లోక ధ్మరూప మహామృతమే గనినెట్టి బడినదేగాని కాలాచిత వేదదారులవలన గనినెట్టిబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ బాల్యస్థలందఱును వేష్టించుకొని ధరింపదగిన ఆ మూల్యమైన సుప్రత్యక్షమైన గర్భతామ్రము. వేయేల! ఒక్కటి తీసుకొని పరీక్షించుచు. అది ఆనందసముద్రమున నిర్వోల లాడించుట నిజము.

తామ్రము వెల రూ 1-8-0 లు మాత్రమే.

కలయువారు:— పి. గాభువనరాజుగారివారు,

మెస్మరిజ్మ యినిస్టిట్యూట్, 2, ఎం.బి. (గుంటూరు జిల్లా)

FREE! ఉచితము!! FREE!!

ఉచితము! 10 కె.టి. బంగారు పాతీలగల!! ఉచితము!!!

దగ్గూరుకాం, తలనొప్పులకు, శిశువోషణలకు, కీళ్లనొప్పులకు, పురాణవాదా, మేహనొప్పులకు, పక్షి వాతములకు, వెంటలు, పోట్లు, వాపులు, పుండ్లు, దగ్గు, క్షేమము, శీత, క్షేమ, విష జంతువులకాట్టకు, భంజన, ముచిరుంబి. సీసా 1-కి రు 0-6-0. 12 సీసాలు రు 4-8-0. 12 సీసాలు విషనాశి తెప్పించుకొనువారికి ఒక మంచిలేకనువాదా (కేటా వర్తికామము) లేక 14 కె.టి. బంగారు పాతీలగల పొంకెను కలయువారు, లేక ఒక 10 కెటి. బంగారు చురుకెల్లకట్టు, మహావిషములు గూడుతో గాని ఈ మాదులో యేదెంత ప్రసంగముగా బహుమానం ఇయ్యబడును. మా బంధువులకు మహావిషములు యెచ్చటకొన్నను రు 5-8-0 లకు పంపుచున్నాము. కొద్దికాలముకరకే యిచ్చెదము. త్వరితమున! త్వరితమున!!

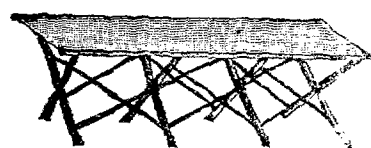
మంచి లేవరు (నాన్) కేటుగడియంబు ఉచితము.

14 కె. టి. బంగారు పాతీలగల పాన్కెటు ఉచితము!

జి. ఆర్. దాసు అండ్ కో., టెనక్కు (తెలంగాణ ప్రదేశము)

G. R. Dass & Co., Tanuku, (Hydrabad District.)

Gold Medal Camp Cot.

అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మడతెమంచము 1000 పానల బరువును భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల నైటు. మంచము ధర 9-0-0 మంచము మడిచితెట్టు సంచి 2-0-0 నోమతెర 4-0-0 నోమతెర కర్రలు 2-0-0 ఈసానును అన్నింటితో పూర్తి ధర 16-8-0 అద్వాన్స రెండు రూపాయలు పంపవలయును. సామగ్రి అమృతము వర్తకశాల:-రామకోటి కిల్లింగులో గలవు ఉత్తరములు:—నోతా అంగుళం పెని,

57, అదెప్పనాయక కిడ్, (ఎ. పి.)

(L7 14) మదరాసు. ఉచితప్రాయము.

సర్వముగా మోసముకాదు.

గుణపవనీయో ద్రవ్యమును ఖండించుగా నీటిని యిచ్చెదము. ఒకానొక మోసమును మోసమున చేయబడిన

మేహభృంసని గణితేజనిమాత్రలు.

ఈ మాత్రల సేవతో ఉద్భవాయువు. మోహసంబంధి ప్రణయలు, వెల్లికిరుపులు మొదలగు మోహసంబంధముల వ్యాధులు భాతునదైయు, భాతు నీర్మయుండుట, దేహబల హీనత మొదలగువి వికర్తించి మోహగ్యము, భాతుపుష్టి సంభాగములు కలుగును. సీసా 1-కి క్రియం రు. 2-0-0 దేహపుష్టి బౌద్ధము:—ఈ బౌద్ధమును సేపించినచో దేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అశీర్ణము, అగ్నిమాం ద్యము, నరములవలెపోత మొదలగువి విపాదయై, జీర్ణ తక్కి, నరములపుష్టి, వక్రవృద్ధి, దేహపుష్టి, భూమిశక్తికలుగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ డగ్గుల చాల ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి కయం రు. 2-0-0.

మాచిలాసము. హాల్లప్ప దేవరయతం సిద్ధాంతులు, మారపహల్లి, (బళ్లారిజిల్లా)

